LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaca, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 50 * * * * * Ozone Park 17, N. Y. Penkt., birželio (June) 23, 1961 * * * * * METAI 50-ji

KRISLAI

Konge.
Argentiniečio laiškas.
Laikraštis "Vaga."
Mūsų piknikas arti.
Išskrenda Lietuvon.

— Rašo R. Mizara —

Pranešama, kad sekamą sekmadienį ar biskelį vėliau susirinks sesijai Kongo parlamentas.

Sesiją šaukia J. Kasavubu, JT pripažintas prezidentas, ir Antoine Gizenga, nužudyto premjero P. Lumumbos įpėdinis.

Parlamentas susirinks netoli Leopoldvillio miesto — sesiją laikys Lovanium universiteto rūmuose. Jungtinių Tautų ginkluotosios jėgos sesiją saugos, kad neužpultų priešai, belgų ir kitų kolonistų suorganizuoti.

Bet Katangos provincijos valdovai, sukurstyti gal būt belgų, atsisako sesijoje dalyvauti. Katanga, girdi, Kongui nepriklausanti...

—:—

Ar atliks ką nors naudingo ši parlamento sesija? Ar pajėgs ji sudaryti tvirtą valdžią, kuri apvienytų Kongo žmones, kuri pajėgtų iš savo šalies išvyti belgus ir kitus kolonistus?

Tai klausimai, į kuriuos niekas kol kas negali atsakyti.

—:—

Vienas Argentinos lietuvių veikėjas rašo laišką, pranešdamas, kad "Laisvės" jubiliejiniai numeriai argentiniečius pasiekė ir jie juos dideliu įdomumu skaito.

"Mes apie jus nuolat galvojame, bet kuomet gauname jūsų spaudą, tai rodosi, kad su jumis asmeniškai kalbamės..." sako laiško autorius.

"Kaip smagu matyti tokį laikraštį, kaip "Laisvė," kur telpa beveik iš viso pasaulio dalių geriausių draugų mintys, žodžiai, sveikinimai, o daugelio ir atvaizdai tų, kurie per visą savo subrendusį gyvenimą dirbo, kovojo taikos ir visos dirbančiosios žmonijos labui!..

O mes, Argentinos pažangieji lietuviai, negalime ne tik pasirodyti, bet ir išreikšti savo mintis. Nors ir labai trokštame, negalime net JAV lietuviams padėkoti už tą pagalbą, kurią jie mums teikė..."

—:—

Argentiniečiai pradėjo leisti savo laikraštį "VAGA." Jo pirmasis numeris išėjo š. m. gegužės 11 d.

Apie tai plačiau parašysime sekamame "Laisvės" numery.

—:—

Na, didysis "Laisvės" piknikas Brocktone jau ne už kalnų. Įvyks liepos 2 d. Tenka prie jo ruoštis visais garais, kad būtų didelis, geras visais atžvilgiais.

Tą pačią dieną J. ir E. Bekampiai, Avalon, N. J., ruošia pas save pažmonį ir kviečia draugus ir drauges ten vykti.

Mūsų organizacijų apskričių piknikas, įvykęs praėjusį sekmadienį Lawrence, Mass., sako, buvo didelis, gražus.

"Tėvų diena" New Haven, Conn., taipgi buvo sėkminga.

Nedaug šiemet mes didesnių piknikų turėsime (nėra parkų), tai padarykime sėkmingais tuos, kuriuos rengiame.

—:—

Rašant šiuos žodžius, jeina redakcijon **Ona Pukienė**, iš Los Angeles, Cal. Ji tuoj vyks į Idlewild aerouostą, sės lėktuvan ir skris Lietuvon.

Ne viena Onutė ten vyksta —šiandien, trečiadienio vakare, išskris daugiau kaip 30 JAV lietuvių turistų savo gimtąjį kraštą aplankyti. Išbus ten apie mėnesį laiko.

Laimingos jiems kelionės!..

—:—

Palieka mūsų šalį ir svečias, skulptorius **Konstantinas Bogdanas.** Jis skrenda į Lietuvą pro Paryžių, kur mano dienai ar ilgesniam laikui sustoti.

K. Bogdanas — puikus, talentingas, išsimokslinęs jaunas dailininkas.

Socialistinių šalių pagalba atsilikusių kraštų žmonėms

Maskva. — Bankete, suruoštame pagarbai Indonezijos prezidento Sukarno, kalbėjo Tarybų Sąjungos premjeras Chruščiovas. Jis sakė, kad socialistinės šalys teikia pagalbą atsilikusių šalių žmonėms, ją gauna dvidešimt šalių.

TSRS pagalbą teikti pradėjo 1954 metais, kuri 1960 metais jau siekė arti bilijono dolerių vertės. TSRS pagalbos teikia kelis kartus mažiau, negu Jungtinės Valstijos, bet visos socialistinės šalys bendrai teikia beveik tiek pat.

"Įdomu tai, kad TSRS pagalba daugiau veikia į atsilikusių šalių žmones, negu JAV", rašo S. Toppingas. Ir jis nurodo, kad TSRS to pasiekia dėl sekamų priežasčių:

(1) TSRS teikdama pagalbą nestato jokių politinių reikalavimų. (2) Ji stato atsilikusiose šalyse dideles įmones, kaip tai Aswano elektros jėgainę, plieno milžinišką fabriką Bhilai mieste, Indijoje, ir panašiai. Amerikiečiai nesiima tokių didelių projektų, nes nori palaikyti užsienyje sau rinkas. (3) Socialistinės šalys ne vien stato fabrikus ir kitas gamybos įmones atsilikusiuose kraštuose, bet ir lavina tų kraštų technikus. Statydami plieno fabriką Bhilai mieste TSRS specialistai išlavino tūkstančius indusų, o tuo kartu Tarybų Sąjungoje dar išmokė 700 indusų inžinierių.

Jungtinių Valstijų pagalba Pakistanui ir jo politika

New Delhi. — Liepos 11 dieną į Washingtoną vyks Pakistano prezidentas Mohammedas Ayub Khanas. Pakistanas nepasitenkinęs, kad JAV sumažino jam militarinę ir ekonominę pagalbą nuo $472,500,000 metams iki $320,000,000. Gi Jungtinės Valstijos nepasitenkinę Pakistanu, kuris po to, kai Tarybų Sąjunga nušovė lėktuvą "U-2", skridusį iš Pakistano ir grąsino bombarduoti tą bazę, jeigu pasikartos nauja provokacija, pasidarė atsargesnis.

Kada Pakistane lankėsi JAV viceprezidentas Johnsonas, tai, sakoma, jis išskrido nepasitenkinęs, nes Pakistano valdininkai nieko nenorėjo kalbėti apie Laosą ir SEATO, apart Kašmiro, dėl kurio jie nesusitaiko su Indija.

Pakistano valstybė susidaro iš dviejų dalių, viena nuo antros yra 1,000 mylių atstoje. Rytinis Pakistanas randasi prie Indijos vandenyno, tarp Burmos ir Indijos, o Vakarinis Pakistanas tarp Indijos vandenyno, Indijos, Kašmiro, Afganistano ir Irano (Persijos).

Pakistanas užima 364,737 mylių plotą ir turi 90,000,000 gyventojų.

$250,000,000 už laivo pastatymą

Washingtonas. — Balandžio pabaigoje karo laivynui buvo perduotas naujas lėktuvnešis "Kitty Hawk", apie 80,000 tonų įtalpos. Už jo pastatymą sumokėta virš $50,000,000.

Bet admirolas Wallace M. Beakley sako: "Laivas turi didelių trūkumų... Taip jau yra su visais vėlesnio laiko pastatytais laivais".

Maskva. — Tarybų Sąjungoje jau išėjo iš spaudos šeštasis tomas "Antrojo Pasaulinio Karo Istorija".

Italija jau bijosi austrų sukilimo

Roma. — Bolzano provincijoje tik per vieną naktį buvo išsprogdinta elektros jėgainė, du geležinkelio tiltai ir vienas tiltas ant plento. Rasta vokiečių kalba pareiškimai: "Mes esame išsikimi Austrijos sūnūs".

Italijos vyriausybė pasiuntė kareivių į Bolzano sritį ir saugo fabrikus, kelius ir didžiuosius namus.

Italija gavo Bolzano provinciją nuo Austrijos po Pirmojo pasaulinio karo. Ten austrai sudaro 60 procentų gyventojų.

TSRS PRAILGINO KINIJAI KREDITĄ

Maskva. — Pagal naują TSRS ir Kinijos sutartį prekybos, kultūrinio ir technikinio apsikeitimo, Tarybų Sąjunga prailgino Kinijai 1960 metų kreditus.

Bolzano. — Italų kariai nušovė du austrų kilmės žmones, kurie nakties laiku sėlino prie fabriko.

Samalių respublika gaus TSRS pagalbos

Maskva. — Tarybų Sąjungoje lankėsi Samalijos delegacija priešakyje su Abdi R. Shernarke ir padarė prekybos sutartį. Samalija pirks Tarybų Sąjungoje industrinių ir žemdirbystės mašinų, o jai parduos odų, bananų, alyvų aliejaus ir kitų dalykų.

Tarybų Sąjunga sutiko suteikti Samalijai $50,000,000 kredito, už kurį ji galės pirkti Tarybų Sąjungoje sau reikalingos mašinerijos.

Taipgi TSRS sutiko pastatyti Samalijoje dvi ligonines, spaustuvę, kelias mokyklas, radijo stotį ir du fabrikus.

Susitarta bendradarbiauti ir kultūrinėje srityje. Netrukus iš TSRS vyks į Samaliją daktarų, slaugių ir mokytojų grupė.

Samalija nauja respublika. Randasi prie Indijos vandenyno, rytinėj Afrikos dalyje. Ji užima 262,000 ketv. mylių plotą ir turi 2,500,000 gyventojų.

Ką sako jūrininkų unijos apie streiko priežastis

New Yorkas. — Birželio 19 d. "The New York Timese", skelbimo formoje, trys jūrininkų unijos pareiškė apie streiko priežastį. Pareiškimą daro AFL-CIO American Radio Ass'n, Internationai Organization of Masters, Mates & Pilots, ir National Maritime unijos.

Jos sako, kad unijos norėjo susitarti su laivų savininkais ir išvengti streiko, bet kompanijos nepriėmė jų pasiūlymų, o savo nedarė.

Vyriausias nesutikimas tarp unijų ir laivų savininkų, tai klausimas tų laivų, kuriuos kompanijos paslėpė po svetimų valstybių vėliavomis, būtent: Liberijos, Panamos ir Honduraso.

Unijos sako, kad Texas, Gulf Oil, United Fruit Co., Aluminum Corp. ir dar kelios laivų kompanijos turi virš 700 laivų po svetimomis vėliavomis, kurių įtalpa siekia 10,000,000 tonų.

Po svetimomis vėliavomis (Runaway ships) laivų darbininkams ir jų komandieriams moka tik vieną ketvirtadalį tiek algos, kaip jūrininkams, plaukiojantiems po Jungtinių Valstijų vėliava.

Tai yra vieša "slaptybė". Tą žino vyriausybė ir unijos. Tų kompanijų laivai plaukioja tarp JAV prieplaukų, į juos prekes sukrauna ir iš jų iškrauna JAV prieplaukų darbininkai.

Dar daugiau, laivų kompanijos, "paslėpdamos" savo laivus po kitų šalių vėliavomis ne tik laužo mūsų šalies darbo žmonių santykiavimą su kapitalistais, bet ir nemoka JAV vyriausybei nuo įplaukų taksų.

Unijos sako, kad jos pasirengę organizuoti jūrininkus ir tų laivų, kurie yra paslėpti po kitų valstybių vėliavomis, jeigu jūrininkų dauguma sutiks organizuotis.

Unijos sako, kad jos tam turi teisę ir tą palaiko net National Labor Relations boardas.

Liberija, tai maža šalis Afrikoje. Ji užima tik 43,000 ketv. mylių plotą ir turi 3,000,000 gyventojų, o po jos vėliava dabar plaukioja 1,115 prekybinių laivų 19,100,000 tonų įtalpos ir 420 tankerių — 11,770,000 tonų įtalpos. Tai Jungtinių Valstijų, Anglijos ir kitų šalių kapitalistų laivai "paslėpti" po jos vėliava.

Vėliausios žinios

Praga. — Čekoslovakija sutiko atšaukti iš Jungtinių Tautų savo delegacijos narį Miroslavą Nacvalacą, bet ji kovos prieš JAV vyriausybės kišimąsi į J. T. reikalus.

Maskva. — TSRS premjeras Chruščiovas pareiškė, kad jeigu Jungtinės Valstijos pradės atominių bombų bandymus, tai jos ir bus atsakomingos. Tik tada ir TSRS bandys atominius ginklus.

Havana. —Liepos 26 dieną Kuba minės revoliucijos pergalę. Į minėjimą atvyks Tarybų Sąjungos kosmonautas Juris Gagarinas.

New Yorkas. — 30,000 uosto darbininkų buvo paskelbę 24-ių valandų simpatijos jūrininkams streiką. Jų streikas buvo suparalyžavęs visus prieplaukų darbus.

Washingtonas. — V. Zorinas, TSRS atstovas, ir John J. McCloy, Kenedžio militarinis patarėjas, pradėjo pasitarimus nusiginklavimo reikalais.

Shanghajus. — Kinai išleido Kinų-Rusų žodyną, kuris turi 104,000 žodžių.

Vladivostokas. — Tarybų Sąjunga suėmė tris japonų žvejų laivus.

Iš užsienio pagalbos lobsta Jungt. Valst. kontraktoriai

New Yorkas.—Sam Dawsonas rašo, kad amerikiečiai kontraktoriai labai lobsta iš Jungtinių Valstijų pagalbos užsieniui. Dalykas tame, kad jie už pagalbos pinigus užsienyje tiesia kelius, įrengia elektros gaminimo jėgaines, praveda kanalus, kai kur stato fabrikus, mokyklas, ligonines ir kitokias įstaigas. Jis rašo: "Negalima nustatyti, kaip dideli jų pelnai, bet jie siekia šimtus milijonų dolerių".

Oficialiai yra šinoma, kad amerikiečiai kontraktoriai 1960 metais užsienyje iš JAV pagalbos pasidarė $120,000,000 pelno. Bet prie šių pelnų nepriskaitomi pelnai tų kontraktorių, kurie ten įrengė karo bazes, statė JAV kareivines, lėktuvų patalpas, submarinams prieplaukas ir atliko kitokius militarinius darbus. Taipgi nepriskaitomi pelnai ir tų kantraktorių, kurie atliko civilinius darbus, bet buvo apmokami JAV vyriausybės.

Construction Industry International Committee sako, kad per penkeris metus tik 17 amerikiečių kontraktorių užsienyje turėjo $2,500,000,000 įplaukų iš JAV pagalbos. Tas patsai komitetas nurodo, kad 22 amerikiečiai kontraktoriai kitose šalyse turi 3,000 amerikiečių inžinierių ir kitokių mechanikų, kurie gauna dideles algas iš JAV pagalbos.

JAV Aukščiausiasis Teismas padarė svarbių tarimų

Washingtonas. — Pirm Aukščiausiasis Teismas baigė posėdžius, tai tarp kitų nutarimų priėmė du, kurie turės svarbos demokratijai.

Pirmas: Teismas nutarė, kad nelegališku būdu išgauti "faktai" negali būti teisme vartojami prieš kaltinamąjį, tai yra, kaip tai policijai be leidimo įsiveržus į gyvenimo namą ir tuo būdu gavus "faktus", klausant kitų pasikalbėjimo per telefoną ir panašiai.

Kitas svarbus tarimas, tai pareiškimas, kad Marylando valstijos Konstitucijos reikalavimas: neįleisti į valdiškas vietas tų asmenų, kurie netiki į dievą, yra priešingas Jungtinių Valstijų Konstitucijai. Reiškia, religija nieko bendro neturi su žmogaus tinkamumu užimti valdišką darbą.

Washingtonas. — Arthur Goldbergas, JAV Darbo departamento sekretorius, siūlo suorganizuoti konservacijos stovyklas, į kurias imtų jaunuolius ir ten mokytų darbų. Jis mano, kad per metus į tokias stovyklas įstotų apie 25,000 jaunuolių tarp 16 ir 21 metų amžiaus. Vyriausybei tas atsieitų $275,000,000.

F. Kastro sako, kad nuskandino 5 laivus

Havana. — Kubos premjeras Kastro su anglų ir JAV korespondentais buvo nuvykęs į Zapata apylinkę, kur balandžio 17 dieną buvo įvykinta invazija į Kubą.

Kastro rodė vietas, kur buvo kautynės. Jis pareiškė, kad invazijos vadai darė didelių militarinių klaidų.

Kastro sakė, kad kubiečiai nuskandino penkis įsiveržėlių laivus, jų tarpe "Houston" su visa jame amunicija ir batalionu įsiveržėlių, ir nušovė 10 lėktuvų. "Houston" laivo bokštai kyšo iš vandens.

APIE BERLYNĄ

Wasingtonas. — Montana valstijos senatorius Mike Mansfield, demokratas, sakė: "Jeigu ilgiau pasiliks dabartinė padėtis Berlyne, tai ji prives prie atominio karo."

Jis siūlo savo planą, kad visą Berlyną, įskaitant ir rytinį, paversti laisvu miestu.

Admirolas susirgo nusigandimo liga

Washingtonas. — Admirolas Hyman G. Rickoveris, vienas iš didžiausių šalininkų atominio apsiginklavimo, labai nusigando. Jis sako, kad vaikams padarytas žaislinis "Abraham Lincoln" submarino modelis, kurį parduoda už $2.98, tai yra "išdavystė karo laivyno slaptybių".

Rickoveris pasakoja, būk tas modelis "išduoda" JAV atominės jėgos "Polaris" rūšies submarinų "slaptybes".

SUŠAUDYS AMERIKIETĮ

Jakarta. —Indonezijos militarinis teismas patvirtino žemesnio teismo sprendimą — sušaudyti amerikietį lakūną Alaną L. Popę. Mat, 1958 metais jis, parsistmdęs sukilėliams, bombavo indonezų miestus.

Maskva. — Dienraštis "Pravda" aštriai kritikavo Jungtinės Arabų Respublikos spaudą už vedamą antitarybinę propagandą.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co., $5.50 per six months		Foreign countries, 6 months	$6.50

Jūrininkų streikas

PENKIOS LAIVUS aptarnaujančių—jūrininkų ir kitų darbininkų—unijos paskelbė streiką, kuris apima Atlante ir Ramiajame vandenyne amerikinius plaukiojančius laivus.

Streikas žada būti ilgas, kadangi laivų savininkai nenori pripažinti vyriausio unijų reikalavimo. Kas jis, tas reikalavimas?

Organizuoti laivų tarnautojai ir darbininkai reikalauja, kad JAV kapitalistai laivų savininkai pripažintų uniją ir tuose laivuose, kurie plaukioja "po kitų šalių vėliavomis." Išgudrėję kapitalistai, mat, sudaro tokias kombinacijas, kad daugelį jų laivų neva valdytų, sakysime, Panama arba Liberija—su tų šalių vėliavomis tie laivai ir plaukioja, gabendami visokias prekes po visą pasaulį.

Tuose laivuose darbininkų unijos nepripažintos. Ten tarnautojai ir darbininkai apmokami prasčiau, negu amerikiniuose laivuose, kur pripažintos unijos. Ten ir visokios darbo sąlygos kur kas prastesnės.

Streikieriai reikalauja, kad tų laivų savininkai JAV kapitalistai mokėtų ir tų laivų tarnautojams ir darbininkams tokias pačias algas, kokias moka kituose savo laivuose, plaukiojančiuose "po JAV vėliava."

Jei tik streikieriai griežtai kovos, tai jie, be abejonės, savo reikalavimus ir laimės!

Kas sprogdina stotis?

SUIMTI DU asmenys, Bernard Brous ir Dale Chris Jensen, kurie prisipažino sprogdinę Utah valstijoje ir kitur radijo stotis. Jie sakėsi, būk esą "Amerikinės Respublikinės armijos" nariai. Jie buvo suimti Meksikoje ir perduoti amerikiniams organams.

Bet JAV Kongrese prieš kurį laiką buvo skelbta, būk tąsias stotis "sprogdinę kokmunistai..." Dabar, kai tiedu piktadariai suimti, tai Komunistų partijos vadovas, Gus Hall, pareiškė: Matote, kas dėl tų sprogdinimų yra kaltas!.

Akiregyje to, sako Kompartijos sekretorius, Justicijos departamento sekretorius Kenedis vis ryžtasi pulti komunistus pasiremiant neseniai paskelbtais Aukščiausio teismo sprendimais.

Po 20 metų

BIRŽELIO 21 D. SUKAKO 20 metų, kai hitlerinė Vokietija pasalingai užpuolė Tarybų Sąjungą, kai ji pradėjo pries socialistines respublikas karą.

Be didesnio pasipriešinimo Hitleris, užgrobęs Balkanų kraštus, Vengriją, Čekoslovakiją, Belgiją, Hollandiją, Francūziją, išvijęs iš Europos kontinento anglų ginkluotąsias jėgas, galvojo: dabar tik reikia užkariauti Tarybų Sąjungą ir bus viskas. Kai jis Tarybų Sąjungą užkariausiąs, tuomet anglai patys pasiduosią, gi amerikiečiai negalėsią niekuo jam pasipriešinti, nes turės užtenkamai darbo su Japonija.

Ir Hitleris pradėjo karą prieš Tarybų Sąjungą: pasalingai, žiauriai ją užpuolė, aišku, pirmiausiai Vakarų Ukrainą, Baltarusiją ir Lietuvą. Ir tik čia, tik Tarybų Sąjungoje, hitlerinės armijos susitiko tikrąjį savo priešą, kuris davė įsiveržėliams stiprius atkirčius.

Tik tarybiniai žmonės, tarybinės tautos iš pat karto parodė, kad hitlerinės armijos susilauks galą.

Tiesa, iš karto, netikėtai užpultos, tarybinės respublikos nesuspėjo ir negalėjo priešą atmušti, Tarybinės armijos traukėsi, o liaudis ginklavosi, ruošėsi įsivedus į Tarybų Sąjungos gilumą kirsti jam tokį smūgį, kokio jis niekad nesitikėjo.

Ir taip buvo padaryta. Hitlerinės armijos gavo pirmą didelį smūgį prie Maskvos, o vėliau praėjus apie metams laiko, jos buvo pradėtos mušti prie Stalingrado. Ir pergalingos tarybinės jėgos, mušdamos priešą, jį vijosi, ir galutiną smūgį uždavė jam pačiame jo paties lizde Berlyne.

Nekartosime čia, ką prieš 20 metų socializmo priešų spauda ir visi propagandistai Amerikoje pranašavo Tarybų Sąjungai. Užtenka priminti, kad buržuaziniai rašeivos, visokie "kariniai strategai", visokie "mokyti" žmonės", skelbė, kad dabar Tarybų Sąjungai jau bus mirtis, kad ten, kur gyvuoja tarybinės socialistinės respublikos, vėl užviešpataus kapitalistinė santvarka, vėl išnaudos ir engs darbo žmones. Net ir lietuviškieji "strategai", tokie, kaip menkos išminties menševikų vadovas Grigaitis, prieš 20 metų pranašavo, būk hitlerinės armijos per visą Tarybų Sąjungą praeis, "kaip peilis per sviestą..."

Susmuko, tapo sumuštos hitlerinės armijos, susmuko, taipgi tapo gyvenimo sumuštos ir visokių kvailų pranašų idiotiškos pranašystės!

Vokietijos šiandien yra dvi. Taikos sutarties dar nei su viena iš jų nepadaryta.. Tarybų Sąjunga reikalauja, kad juo greičiau būtų padaryta taikos sutartis, kad būtų išspręstas Berlyno ateities klausimas—kad jis būtų padarytas neutraliu miestu.

Per praėjusius dvidešimt metų daug kas pasikeitė pasaulyje. Už dvidešimt sekamų metų bus dar daugiau atmainų. Tik reikia budėti, reikia visa daryti, kad nebūtų pasaulinio karo.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KAS YRA BURŽUAZINIAI NACIONALISTAI?

Apie tai rašo, tai aiškina laikraštis "Tėvynės balsas" (š. m. 39-ajame numery), leidžiamas užsienio lietuviams. Laikraštis pradeda:

"Kai Lietuvos spaudoje pasirodo straipsniai, atskleidžią tikrąjį lietušviškųjų buržuazinių nacionalistų vadeivų veidą, pastarieji stoja piestu ir isteriškai šaukia: "Bolševikai vėl niekina užsienio lietuvius." Kiekvieną jų adresu tartą žodį jie nori pavaizduoti kaip tinkamą visiems užsienio lietuviams. Atseit, jie ten, Lietuvoje, puola lietuvius emigratus.

Nereikia būti labai įžvalgiam, norint pamatyti, ko tokiu manevru siekia šie ponai, vadinamieji, "veiksniai."

Skęstantis paprastai griebiasi net už šiaudo. Konvulsijose jis tempia į dugną viską, už ko tik bespėja užsikabinti. Taip ir nacionalistiniai vadeivos. Jausdami, jog jie jau visiškai skęsta istorijos atmatų duobėje, nori į šią duobę įtraukti ir kitus. Kaip tik tuo tikslu šie ponai tikina emigrantus, kad buržuaziniais nacionalistais bolševikai vadina visus lietuvius, kurie pasitraukė iš Lietuvos į Vakarus antrojo pasaulinio karo laikotarpiu.

Tiesa yra ta, kad antrojo pasaulinio karo metu daug lietuvių išvyko į užsienį prieš savo norą. Vienus jų hitlerininkai buvo išvežę darbams. Kiti atsidūrė sūkuryje ir prievarta buvo išplėšti iš tėvynės. Trečius suklaidino hitlerininkams parsidavusių išgamų propaganda . Kai ką išviliojo artimieji, giminės, pažįstami. Vėliau daugelis jų suprato padarę didelę klaidą, bet nesiryžta arba dėl susidėjusių gyvenimo aplinkybių negali jos atitaisyti."

Dauguma jų — darbo žmonės

Laikraštis teisingai nurodo, kad—

"Didžioji dauguma šių pabėgėlių — tai darbo žmonės, inteligentai, kurie šiandien dirba sunkų darbą svetimose šalyse, ilgisi savo gimtojo krašto, giminių ir artimųjų. Tarybų Lietuvos visuomenė šiems žmonėms nejaučia jokios neapykantos. Priešingai, ji giliai užjaučia tuos, kurie skurdžiai gyvena svetur, kurie kenčia dėl to, kad jų vaikai atitrūksta nuo lietuvių kultūros, pamiršta gimtąją kalbą. Lietuvos visuomenė, valdžios organai, kaip tai ne kartą buvo pareikšta spaudoje, yra pasiryžę padėti tokiems žmonėms, tiek tiems, kurie nori sugrįžti į Lietuvą, tiek ir tiems, kurie nori pasilikti ten, kur dabar gyvena. Lietuvos visuomenė jiems broliškai tiesia rankas, yra kupina noro padėti užsienio lietuviams tautos sukurtomis kultūrinėmis vertybėmis.

Šiems žmonėms iš esmės svetima yra buržuazinio nacionalizmo ideologija, nors "veiksnių" vadeivos ir atkakliai stengiasi šia ideologija užnuodyti jų sąmonę. Jiems niekuomet nebuvo ir nėra pakeliui su lietuvių tautos išdavikais — buržuaziniais nacionalistais. Todėl ir Lietuvoje jų niekas nevadino ir nevadina šiuo vardu."

Tai kas gi yra buržuaziniai nacionalistai?

"Tėvynės balsas" į tai atsako:

"Buržuaziniais nacionalistais mes vadiname saujelę politikierių, susispietusių Vlike, Alte, vadinamosiose "pasiuntinybėse." Tai saujelė iš Lietuvos pabėgusių kapitalistų, dvarininkų, aukštų smetoninių valdininkų, jiems parsidavusių rašeivų, nuo galvos iki kojų kruvinų Hitlerio bernų, nacių pakalikų. Tai saujelė žmonių, kurie dėl Lietuvoje prarastų fabrikų, dvarų, aukštųjų valdininkų postų, dega akla neapykanta naują gyvenimą kuriančiai Lietuvai.

Jie šiandien minta iš melo ir šmeižto, kaulydami iš emigrantų sunkiai uždirbtus pinigus. Norėdami lengviau pasiplėšti iš aukų dėžučių, jie savinasi vienas už kitą didesnius titulus, nesamų ministerijų ir pasiuntinybių, komitetų, "ministrų," "pasiuntinių," "pirmininkų" vardus. Šiandien jie visi dangstosi "demokratų," "patriotų" skraistėmis. Bet užtenka kilsterėti šias skraistes, kai bematant pasirodo gobšaus išnaudotojo, fašisto veidas.

Tarybų Lietuvoje buržuazinė nacionalistinė ideologija patyrė visišką krachą. Žmonių sąmonėje nugalėjo komunistinė ideologija, tikrojo patriotizmo, tautų draugystės idėjos. Komunistiniai idealai įkvėpė lietuvių tautą neregėtiems didvyriškiems darbo žygiams, išvedusiems Lietuvą ekonomikos ir kultūros klestėjimo keliu.'

Su panieka ir pasipiktinimu

Laikraštis pabrėžia ir tai:

"Šiandien Lietuvos žmonės žodžius "buržuazinis nacionalistas" taria su panieka ir su pasipiktinimu. Jie prisimena Panerių ir IX forto, Pirčiupio ir Pivonijos tragedijų kaltininkus. Lietuvos žmonės nusigręžė nuo buržuazinių nacionalistų. Net tie, kurie ilgą laiką klaidžiojo buržuazinio nacionalizmo klystkeliuose, pagaliau suprato savo klaidą ir dabar su visa tauta dirba socialistinės tėvynės labui. Lietuvių poetas Antanas Miškinis, žengęs šį išmintingą žingsnį ir šiandien reiškiąsis tarybinės literatūros baruose, parašė įkvepiančias eilutes:

"Aš stoviu šiandien susimąstęs
Prie aukso Nemuno krantų.
Pasikeitė vertybių mastas—
Aiškiau ir žmogų suprantu..."

Kapitalistiniuose Vakaruose dar vegetuojanti buržuazinių nacionalistų saujelė praranda įtaką ir lietuvių emigrantų tarpe. Savo niekšiškais darbais, veidmainiška politika ji pati vis labiau nusiplėšia visas skraistes užsienyje gyvenančių lietuvių akivaizdoje. Net ilgą laiką nacionalistų klystkeliais vedžioti žmonės kasdien vis labiau praregi. Ir šis procesas nesulaikomai plėsis ir gilės. Nesulaikys nacionalistų vadeivų bandymai sutapatinti save su tūkstančiais dorų lietuvių emigrantų, kuriems, kaip ir Lietuvos darbo žmonėms, svetima buržuazinio nacionalizmo ideologija, grobuoniška išnaudotojų ideologija."

150 METŲ, KAI GIMĖ V. BIELINSKIS

Birželio mėn. 12 d. sukako 150 metų, kai gimė įžymusis rusų revoliucinis demokratas, genialus literatūros kritikas, filosofas-materialistas. Visoje Tarybų Sąjungoje tą dieną buvo iškilmingai atžymėtas tasai įvykis, Lietuvoje taipgi.

Lietuvos spaudoje pasirodė visa eilė apie šį didžiulį vyrą ir jo nuveiktus darbus straipšnių. Vilniaus "Tiesoje" davė ilgą apie Bielinskį straipsnį akademikas K.Korsakas. Straipsnį baigdamas, autorius pabrėžia:

"Bielinskio didžiulės reikšmės literatūrinis palikimas jau perėjo į antrąjį savo gyavimo amžių. Jis ir toliau tarnauja ne tik rusų, bet ir visų tarybinių tautų, viso pasaulio pažangiajai kultūrai. Bielinskis, kurio asmenyje jungėsi mokslininkas ir kritikas, politikas ir istorikas, filosofas ir žurnalistas, yra tas idealus pavyzdys, į kurį orientuojasi ir toliau orientuosis mūsų tarybinė kritika, kovodama už glaudžiausią meno ryšį su gyvenimo tikrove, su pirmaujančiomis epochos idėjomis, už partinį kryptingumą, prieš beidėjiškumą ir apolitiškumą, prieš formalizmą bei estetizmą mene ir literatūroje, visoje mūsų socialistinėje buityje. Kylant tarybinių žmonių kūrybiniam darbui, spartėjant ir plečiantis komunizmo statybai, dar labiau kils ir Bielinskio darbų reikšmė, jų poveikis dabarčiai, didžiojo kritiko nemarioji šlovė."

Kitas lietuvių literaūros kritikas, Kazys Ambrasas, tame pačiame laikrašty nurodo, kad visi pažangūs, demokratinio nusistatymo Lietuvos literatūros kritikai ir rašytojai mokėsi ir tebesimoko iš V. Bielinskio. K. Ambrasas rašo:

"Minėdami 150-ąsias Visariano Bielinksio — genialaus literatūros kritiko, didžio mąstytojo ir patrioto, revoliucinio demokrato — gimimo metines, mes sugilaus dėkingumo ir pagrįsto pasididžiavimo jausmu kalbame apie reikšmingą Bielinskio poveikį pažangiosios lietuvių literatūros ir kritikos augimui bei brendimui.

Bielinskio, kaip ir daugelio kitų stambiausių rusų tautos sūnų asmenyje galingai pasireiškė gaivus polingai pasireiškė gaivus didžiosios rūsų tautos kultūros poveikis nacionalinės, liaudiškos, pažangios lietuvių kultūros tradicijų formavimuisi ir stiprėjimui. Tų tradicijų pagrindu, turtinant jas nauju istoriniu lietuvių ir kitų tarybinių tautų patyrimu, šiandien kuriama socialistinė lietuvių tautos kultūra — daugiatautės socialistinės kultūros dalis."

Lisabonas. — Šv. Antano bažnyčioje apvesdina veltui tuos, kurie neturi pinigų pasimokėti už vedybas.

Apie gyvates ir jų nuodus

Gyvačių žinoma apie 2,-000 rūšių, kurių daugiau kaip dešimtadalis — nuodingos. Kai kurių gyvačių nuodai veikia labai stipriai, todėl labai nedidelis pastarųjų kiekis gali mirtinai apnuodyti bet kokį gyvulį ar žmogų. Nurodoma, kad šuniui užmušti užtenka 0.00008 g kobros nuodų.

Ypač pavojingos gyvatės žmonėms atogrąžų kraštuose. Pavyzdžiui, Brazilijoje kasmet nuo gyvačių įkandimų miršta maždaug 4,800 žmonių. Kai kurios gyvatės, pavyzdžiui, smaugliai, yra labai didelės (iki 10 metrų ilgio). Žiloje senovėje gyvatės darydavo dar didesnį įspūdį, nes nebuvo žinomas nuodų veikimas, neturėta priemonių išsigelbėti nuo mirties gyvatėms įkandus.

Todėl gyvatės neretai minimos Senovės Rytų mitologijoje. Jos buvo laikomos išminties ženklu, stiprybės bei sveikatos simboliu. Kai kuriose senovės legendose kalbama apie žmones, kurie, suvalgę gyvatę, tapdavę žyniais ir gydytojais.

Mitai apie gyvates atsistpindi ir senovės grožinėje literatūroje bei vaizduojamojo meno paminkluose. Pavyzdžiui, gydymo dievas Asklepijas buvo vaizduojamas su lazda, aplink kurią apsivyniojusi gyvatė. Patarlė "Estote prudentes sicut sepentes' savoma: "Būkite gudrūs kaip gyvatės." Istorijoje nurodoma, kad senovėje gyvatė buvusi aplamai mokslo simboliu, ir tik vėliau ji tapusi medicinos emblema. Taip ši emblema liko iki šių dienų gydymo profesiniu ženklu, nors pirminės to ženklo prasmės jau seniai nebeliko.

Indijoje yra daug nuodingų gyvačių kobrų.

Lietuvoje nemaža nuodingųjų gyvačių ir nekenksmingų žalčių. Paprastai nuodingosios gyvatės neturi dėmių galvos šonuose, ir išilgai jos nugaros eina vingiuotas ruožas. Jų spalva esti nevienoda: rusva, pilka ar juosva.

Žalčio nugara tamsi (rusva ar beveik visai juoda), o pilvas šviesiai geltonas. Taip galima atskirti žaltį nuo nuodingosios gyvatės. Žaltys turi ilgą liežuvį su dvišaku galu, kuris padeda jam orientuotis aplinkoje. Neteisingai kai kurie žmonės žalčio liežuvį laiko geluonimi.

Gyvatės nuodai paveikia įkirtus nuodingaisiais dantimis. Arti danties viršūnės atsiveria siauras nuodų kanalėlis. Aštrūs nuodingi gyvatės dantys yra palinkę atgal, prisiglaudę prie gomurio. Jai išsižiojus, dantys išsitiesia, ir gyvatė gali kirsti.

Gyvačių nuodai—tirštas bespalvis, gelsvas ar žalsvas skystis, su vandeniu sumaišius putojantis. Sausi nuodai išlieka veiklūs ilgą laiką — iki 23 m., bet jų veiklumą mažina bakterijų, kai kurių cheminių medžiagų veikimas ir puvimas.

Įvairių gyvačių nuodai skirtingi, jų nuodingumas nevienodas . Įkandus gyvatei, ypač jų nuodingiausioms rūšims, mirtis gali būti greita, bet paprastai mirštama vėliau, dėl nervų sistemos apnuodijimo, kraujosrūvų, galūnės apmirimo ir kitų priežasčių. Patekę į skrandį, kai kurių gyvačių nuodai pasidaro neveiklūs, o kai kurių kitų rūšių — sukelia virškinimo organų gleivinės uždegimą ir kraujosrūvas skrandyje bei žarnose.

Dabar gyvačių nuodai jau ištirti palyginti gerai. Įkandus gyvatei, geriausiai prieš apnuodijimą veikia skiepai . Tie skiepai prieš gyvačių nuodus gaminami iš arklių kraujo serumo: arkliams įšvirkščiama į kraują gyvatės nuodų, kurie sukelia specialių antikūnių gamybą. Taip paruošti arkliai nežūva net nuo didelių gyvačių nuodų dozių. Žinoma, priešgyvatinis serumas turi būti įšvirkščiamas kuo greičiau po gyvatės įkandimo. Įkirtus angiai, reikia, kol bus suteikta skubi gydytojo pagalba, išspausti kraują iš žaizdos, išplauti ją ir užveržti galūnų aukščiau įkandimo vietos pusvalandžiui.

Dar reikia prisiminti, jog kai kuriems gyvuliams, pavyzdžiui, ežiams, gyvatės įkandimas nenuodingas.

M. Krištopaitis
Medicinos m. kand.
Vilnius

MAŽIAU UŽGEMA, O DAUGIAU MIRŠTA

Washingtonas. — Public Health Service paskelbė, kad 1960 metais mūsų šalyje gimė 4,247,000 vaikų, tai apie 38,000 mažiau, kaip 1959 m. 1960 metais mirė 1,702,000 žmonių, o 1959 metais 1,656,814.

ROMA.—Italijos vyriausybė įsakė, kad per tris dienas visi gyventojai Bolzano provincijoje atiduotų ginklus ir sprogstančiąją medžiagą. Kurie to nepadarys, bus labai baudžiami.

Klaipėdos laivų remonto įmonės Nr. 7 kolektyvas įsisavino greiferių portaliniams kranams gamybą. Jau išleista pirmoji siunta greiferių biriamostatybiniam kroviniui pakrauti. Šiuo metu baigiami gaminti galingi greiferiai miško medžiagai ir anglims perkrauti .

Įmonės kolektyvas artimiausiu metu numato įsisavinti originalių mašinų gamybą. Jos judės žingsniuojančio ekskavatoriaus principu ir turės mechaninę ranką, su kuria laivo triume bus galima paimti arba padėti krovinius maišuose į bet kurią vietą.

NUOTRAUKOJE. elektrosuvirintojai komjaunuoliai F. Nazimovas ir M. Semionovas surenka greiferius miško medžiagai perkrauti.

Uršulė Bagdonienė

Pamačiau savo gimtąją šalį

(Iš mano dienyno, važinėjant po Lietuvą 1960 metais)

Nors esu gimusi Lietuvoje, bet nebuvau jos mačiusi, išskyrus savo apylinkės sodžius ir kelias artimesnes bažnyčias. Tai buvo carizmo laikais, kuomet daugelis mūsų , palikę savo mieląją šalį, vykom svetur laimės ieškoti.

1960 metais, su Amerikos lietuvių antrąja turistų grupe, nuvykusi Lietuvon, per nepilnai mėnesį laiko pamačiau beveik visą Lietuvą.

Sunku žodžiais išreikšti padėką Tėvynės pareigūnams, visiems broliams ir sesėms už gražų, šiltą mūsų priėmimą — vaišinimą ir supažindinimą su Lietuva, su jos industrija ir su darbininkais, kurie suka visą šalies gyvenimo ratą ir kuria naują socialinį gyvenimą.

Labai džiaugiuosi pamačiusi gražia ir švarią savo gimtąją šalį. Sakau "gražią ir švaria šalį" todėl, kad mums, keliaujant plentais iš miesto į miestą ir lankantis viešose vietose, niekur nematėme ubagų, sėdinčių prie bažnyčių ir parkelėse, prašančių išmaldos, kaip kad savanaudžių viešpatavimo laikais būdavo

Dabar seneliai ir negalintieji dirbti valstybės aprūpinami pragyvenimu ir butais. Džiugu buvo matyti, kad Lietuva apsivalė nuo žmogų žeminančio elgetavimo.

Nauja šalies santvarka paliuosavo beturčių vaikus nuo sunkių darbų ir gyvulių ganymo pas išnaudotojus. Dabar visų piliečių vaikai turi geriausias auklėjimo sąlygas, jiems įtaisytos sporto aikštelės. pionierių stovyklos, bibliotekos ir kiti auklėjimo punktai. Valstybė visiems lygiai padeda visose mokslo bei specialybės šakose.

Dideli traktoriai, mašinos ir sunkvežimiai paliuosavo arklius nuo baisaus rimbais plakimo ir žemdirbystės jungo, kurį nešė taip vadinamoj "laisvoj" Lietuvoj. Dabar kursuoja plentais didžiuliai sunkvežimiai, prikrauti įvairiais gyvenimui reikmenimis, ir aptarnauja visus Lietuvos kampelius. Net ir gyvuliai vežami sunkvežimiais į jiems paskirtas vietas — patogiai, nesuraišioti virvėmis ir nekankinami.

Buržujų laikais maži ir dideli ūkininkai veždavo į turgų nuskurusiose drobynose, virvėmis suraišiotus mažesnius gyvulius ir dvokiančiose miesto rinkose kankindavo . O jei neparduodavo, tai ir vėl veždavosi pusgyvius namo, net būdavo gaila žiūrėti.

Dabar, vietoje dvokiančių rinkų, įtaisyta gėlių darželiai su takeliais ir suoleliais pasisėdėti ir pakvėpuoti tyru oru.

Parkuose, soduose ir darželiuose prisodinta gėlių, ir gražiai jos prižiūrimos.

Visur išdėstyta išmatoms gurbai ir lentelės su užrašais "nešiukšlinkit." Ir žmonės sąžiningai prisilaiko švaros principo, ir *vaikučius* moko laikytis švaros taisyklių, nenaikinti medelių ir gėlių.

Autobusai kursuoja skersai ir išilgai Lietuvą, pripildyti darbo žmonių. Važiuotės kaina pigi, prieinama lygiai visiems.

Senojoj Lietuvoj valstietis tik matydavo, kaip ponai važinėdavo.

Kiek teko kalbėtis su valstiečiais, tai, be mažos išimties, visi gerai susipažinę su savo šalimi: aplankę žymesnes vietas ir miestus, ir nemažai piliečių praleidžia atostogas gintariniame Palangos pajūryje. Ponų laikais tik liaudies išnaudotojai turėjo šiuos patogumus. Jiems nerūpėjo sunki darbo žmogaus našta. Valstiečiai ir juodo darbo žmonės buvo žemais skaitomi, jų teisės organizuotis pagerinimui savo būvio varžomos. Dabar visos darbo šakos turi savo profesines sąjungas, kurių atstovai rūpinasi jų reikalais.

Įvairių šakų vadovai ir intelektualai dirba pagerinimui visos šalies ir lygiai visų piliečių naudai.

Nepatyriau inteligentijoj. nei aukštų pareigūnų vaduose jokių hipokritiškų manijų, "kas tai aš." Visi reališki. paprasti ir draugiški žmonės. Tas įrodo, kad sveikas socialinis patvarkymas gali tikrai perauklėti žmogų.

Dabar aukštai skaitomas darbininkas. ir jo darbas gerbiamas. Titulai daugiau negerbiami. Žmonės dirba ne privačiams pelnagrobiams, o visos tautos naudai.

Šakių rajono "Nemuno" kolūkiy

Labai pavyzdingas "Nemuno" kolūkis Šakių rajone, o dar pavyzdingesni jo darbuotojai ir valdyba. Jie visi mus iškilmingai sutiko šiltais sveikinimais, o kolūkio gražuolės mergelės visiems įteikė po gėlių puokštę. Kolūkio vedėjas paaiškino, kaip jie tvarkosi, ir atsakinėjo į klausimus.

Vėliau didelėje moderniškoje teatro salėje kolūkio daruotojai atliko tikrai profesionališkai meno programą, susidedančią iš muzikos, dainų ir šokių. Gražu buvo tėmyti, kaip jaunuoliai kartu su senesniais ir tėvais, pasipuošę tautiniais rūbais, dainuoja ir šoka kadrilius ir suktinius. Jų veiduose spindėjo rami nuotaika, smagus, kilęs iš sielos gelmių juokas ir gausi sveikata. Tai liudija, kad nedarbas jų negraužia, kad jų ateitis yra saugi— kad nereikės gyvenimą baigti elgetaujant. Jie smagiai apdainavo savo šalies grožį, kūrybą, darbą ir meną. Ju dainose nesigirdėjo graudžių verksmų, dejonių ir liūdesio, kaip kad buržuiu laikais darbo žmonės pindavo į dainas savo kasdienius rūpesčius ir vargus.

Vietiniai darbininkai sakė. kad prieš karą šį ūkį valdė dvarininkas Spurga, o jo darbininkai skurdo ir neturėjo tokio puikaus lavinimosi, pasilinksminimo ir kultūros centro. O jau apie savo vaikų išmokslinimą jie nė nesapnavo...

Darbininkai, kurie turi nuosavus namus, išėję į senatvės pensiją jau nebemoka valdžiai taksų, o jei reikia butą remontuoti, tai valstybė duoda tai symui medžiagos.

Nors lietus be paliovos pylė, o mano laikas buvo ribotas, bet keliom valandom su sesutėmis ir giminėmis nuvykome į mano gimtąjį sodžių Išlandžius. Aplankę mano senelių ir tėvų kapus, užsukome pas mano tetą Piliuvienę Baltakio sodžiuje. Ji, atsigavusi nuo didelės staigmenos, trumpu laiku sukvietė kaimynus ir apkrovė stalą visokiais valgiais ir gėrimais. Tai buvo man maloniausias momentas — pabuvoti tarp valstiečių ir pasikalbėti su jais. Šioj puotoj buvo ir skulptorius Vladas Pleckūnas, kuris gyvena šalia Piliuvienės ir turi studiją.

Jis pasikvietė mus į savo studiją ir išrodė daugybę savo kūriniu. Jis aiškino, kad tik jis vienas iš lietuvių dirba biustus iš granito.

Nors aš skulptūros profesijos nesuprantu, bet man buvo įdomu matyti nukaltus iš granito daugybe biustu, tarp ju skulptoriaus Grybo, Kazio Binkio, Petro Kalpoko, Vinco Krėvės, Žemaitės, daugelio kolchozninkų ir darbininkų biustų.

Vladas Pleckūnas gimė 1913 metais Ukrainoje. 1949 m. baigė Valstybinį dailės institutą Vilniuje.

Gaila, kad neteko ilgiau pabuvoti su valstiečiais ir pasimatyti su savo jaunų dienų draugais ir draugėmis, nes jau mano viešėjimosi Lietuvoje laikas baigėsi.

Gražu, kad mano gimtoji šalis Lietuva, senais laikais buvusi skaitoma atsilikusi progrese ir, be mažos išimties, primityviškai apdirbamos agrikultūros šalelė, dabar jau aukštai kultūringa, žengia pirmyn kartu su kitomis tautomis į taikinga, gražesnį rytojų visiems.

Rugpiūčio 21 d. Vilniaus aerostotyje, liūdnai atsibučiave su giminėmis, lėtai žengėme į lėktuva. Mūsų 39 asmenų grupėje užviešpatavo grabinė tyla, kai nvko iš mūsu akių stotvje giminės, palydovai. gražūs tėvvnės laukai, sodvbos ir miškai. Rodosi. visi galvoio ta pati: gal paskutini kartą palieku tave, gimtoji šalele...

Giliai savo mintvse linkėjau visai Lietuvai geriausiu sėkmių visuose jos reikaluose.

Iki kito pasimatymo!..

"Nemuno" kolūkio (Šakių raj.) darbuotojai ir menininkai. Vidury stovi A. Sniečkus.

Svarbūs radiniai Lietuvoje

1944 m. Palangoje, kasant slėptuvę, sklype, esančiame greta Politechnikos instituto poilsio namų, buvo rasta įvairių senoviniu daiktų, kuriais tada niekas nesusidomėjo. Šių metų balandžio mėnesį, vykdant statybos darbus, čia buvo iškasta įvairių žalvarinių daiktų. Palangos miesto vykdomasis komitetas apie tai pranešė Lietuvos TSR Mokslų akademijai. Jos moksliniam bendradarbiui A. Tautavičiui vadovaujant, buvo atkasti viduramžių senkapiai. Jie, kaip pareiškė mokslinis bendradarbis, priklauso X-XI amžiams.

Būdinga, kad vietose, kur gulėjo lavonai, smėlis tamsesnis. Jame matyti kai kurių stambesnių kaulų atspaudai. Rasti ir viduramžiais lietuvių nešioti gausūs gintariniai bei žalvariniai papuošalai, ginklai — geležiniai durklai, kirvukai. Viename kape rasta net devynios apyrankės, žalvariu apkaustyti diržai, žalvarinės sagės, smeigtukai ir kt. Senkapiuose rastus ginklus ir papuošalus naudojo ir nešiojo šių vietovių gyventojai.

Reikia tikėtis, pasakoja A. Tautavičius , kad toliau kasinėjant, bus rasta dar nemažai įdomių ir vertingų liekanų.

Palangos sklypuose rasta medžiaga rodo, kad čia jau daug anksčiau (X-XI m.), negu rašytiniuose šaltiniuose minimas Palangos pavadinimas (1258 m.), buvo gyvenvietė. Šie ir kiti kapai dar kartą akivaizdžiai primena šimtmečiais trukusią tautų didvyriška kovą prieš vokiškuosius okupantus už savo laisvę ir nepriklausomybę.

CHURCHILLO DUKRA VĖL TRIUKŠMAVO

Brighton, Anglija.—Chuchillo dukra Sarah, artistė, pasigėrus trukšmavo gatvėje. Kada policininkas bandė ją nuraminti, tai gavo į žandą. Už tai ją nubaudė pasimokėti $5.60.

GANA KRYŽKELIŲ!

Jonas Vokietaitis—buvęs hitlerinės okupacijos metu lietuvių nacionalistų partijos vienas iš pagrindinių steigėjų ir vyriausios vadovybės spaudos ir propagandos valdybos viršininkas. Vėliau jis buvo visuomenės reikalų departamento direktorius prie generalinio tarėjo vidaus reikalams.

Spausdiname Jono Vokietaičio pareiškimą.

"Tėvynės balso" Red.

—:—

Gana kryžkelių — šiais žodžiais prabilsiu į Jus, tautiečiai ir buvusieji vienos minties draugai, tuo pačiu ir į visus tuos lietuvius, kuriuos ne nusikaltimas, bet sticinė karo audros baimė išblaškė po įvairias Žemės rutulio dalis. Vieni iš jūsų vykote niekam pikto nepadarę, įkandin nieko gero nežadančio mūsų tautai priešo, kiti gi, su tuo priešu surišę savo likimą, išdūmė į Vakarus, turėdami kažkokios vilties grįžti tam, kad vėl būtumėt įpainioti į brolžudiškas skerdynes.

Visokios tarptautinės teisės iliuzijos, visokie valdžios kabinetų sudarinėjimai, visokios dingsties gelbėjimo ir vadavimo komitetai ir panašūs nerealūs svaičiojimai apie buržuazinės Lietuvos atkūrimą ir yra tik romantikos burbulas, kurį gyvenimo tikrovė galutinai susprogdino.

Vakarų pasaulis, kad ir priglaudė jus, mieli draugai ir tautiečiai, po savo sparnu, bet kartu jus paskandino į nevilties klampynę.

Ir štai jau daugel metų praėjo... Ką padarė konkretaus Vakarų pasaulis jūsų likimui išspręsti? Nieko. Nebent tai, kad rinkiminėse kampanijose atitinkamomis nuotaikomis balsus pažvejojo.

Tuo pačiu metu mūsų tauta, vadovaujama tarybinės vyriausybės, užgydė karo žaizdas ir sukūrė realias vertybes, kaip materialines, taip ir dvasines, ugdydama naujos kartos žmogų su teisingesne pasaulėžiūra.

Tikiu, kad daugeliui jūsų, radusių prieglobstį svetimuose kraštuose, nemielas tas gyvenimas, kuriame atsidūrėte, nors jis būtų sotus ir šiltas. Tikiu ir tuo, kad žmogaus baimė jausti save surištu su kokiu nors nusikaltimu, už ką galima tikėtis bausmės, nugali ir didžiausią tėvynės netekimo ilgesį..

Klystumėt, galvodami, kad tarybinė vyriausybė į mūsų tautos išeivius, kuriuos karo audros nubloškė amžinon neviltin, žvelgia su kažkokia pagieža. Visi tie, kurių rankos nesuteptos kito žmogaus krauju, privalo domėtis savo tautos gyvenimu.

Šiandien atstumai nieko nereiškia, ir atsiribojimas nuo gyvos tautos kamieno, nuo augančios jaunosios kartos, nuo tarybinės Lietuvos kūrybinės galios panašu lyg į mirtį. Negi daugelis jūsų pasiryžote nuskęsti svetimose jūrose? Tai kur gi ta meilė Lietuvai, kurią kai kas anksčiau rašydavo didžiąja raide?.. O jūs, tautiečiai, nepamirškite, kad Lietuva šiandien prie naujosios santvarkos gražiai tvarkosi.

Laikas eina nepastebimai, keičiasi aplinkybės, keičiasi ir gyvenimo principai. Abipusės mūsų pastangos privalo būti nukreiptos į tarybinės Lietuvos šviesesnio rytojaus ugdymą.

Turėdamas visa tai omenyje, neatsižvelgdamas į mano asmeniškus išgyvenimus, šiandien esu vienas tų, kurie tvirtai pasiryžo žengti naujuoju keliu. Žinau gerai, kad šį mano pirmąjį pareiškimą jūs, tautiečiai, esantieji Vakarų pasaulyje, galite kvalifikuoti, kaip balsą žmogaus, kuris yra praradęs bet kurias viltis. Tačiau tai būtų neteisinga.

Aš nematau kito kelio, kuriuo jūs man galėtumėte patarti eiti, nes tokio kito kelio nėra. Kelias yra tik vienas! Tad nėra ko žaisti žmonių likimu. Istorija neturi pasikartoti, kai visokiausi vadai, palikę savo tautą, dūmė svetur ieškoti asmeniškos prieglobsties. Gana tokiu kryžkeliu, gana pigių svaičiojimų. Mūsų visų abipusės pastangos turi būti nukreiptos viena linkme — su savo liaudimi, su naująja Lietuva.

Jeigu prisiminsime praeities buržuazinę Lietuvą ir tokias jos problemas, kaip Vilniaus ir Klaipėdos krašto problemos, tai kuo gi mes jas pagrindėme? Vien tuščiais žodžiais: "Mes be Vilniaus nenurimsim" arba "Kol saulė švies, tol Klaipėda bus prie Lietuvos."

Šiandien gi ką mes turime: Vilnius — Tar. Lietuvos sostinė. Niekuomet Vilnius nebuvo toks puošnus ir lietuviškas. Jei prie buvusios Lenkijos Vilniuje buvo pastatyta trejetas namų per 20 metų, tai šiandien Vilnius visoje savo didybėje apjuostas naujų statybų ir fabrikų tinklu.

Šiandien Nemuno vandenys pakinkyti elektros energijai gaminti. Šiandien vietoj buvusių bakūžių kaime auga didžilės mūrinės Tarybų Lietuvos statybos. Kultūrinėje darbo dirvoje kaime — bibliotekos, skaityklos, saviveiklos rateliai, orkestrėliai. Jaunuomenė turi pačias geriausias sąlygas mokytis. Visa tai negali nedžiuginti visų tų, kurie myli savo kraštą, kurie siekia Lietuvą įvilkti į pajėgios ekonomikos ir aukštos kultūros gyvenimo rūbą.

Šiandien mes esame daug turtingesni visose gyvenimo srityse. Niekuomet neneigiau to fatko, kad po 1920 m. buvo padaryta didelė pažanga, tačiau neužmerkiu akių prieš tą tiesą, kas šiandien sukurta ir kas planuojama kurti...

Laikas tai suprasti visiems tiems, kurie myli savo tėvynę, kreipti jėgas vienon kryptin, tai būtent ten, kur yra gyvoji tauta. Juk nesustabdys mūsų gyvenimo eigos ir progreso vienetai, kad užsienyje dar vra lietuvių, kuriems nepatinka, jog Lietuva vra kitokia, negu kai kas šito norėtu.

Pripažinkime verčiau buvusią mūsu menkystę, kad buvome nugrimzde i asmeniško gyvenimo interesus. Neturėjome ryškaus ideologinio veido. Pešėmės dėl kabinetu kėdžiu ir portfeliu, ir, nūstelėjus rimtesniam vėjui, iš mūsu beliko tik "didvyriai" už kitų nugaros...

Pripažinkime, kad komunistinė idėja yra teisingesnė, ir todėl galvojantieji žmonės teikia jai savo protuose ir širdyse pirmenybę.

Reikšdamas šias mintis, remiuosi didele patirtimi, nes pats mačiau kaip keičiasi pasaulis, pats dėl šių, deja, per vėlai suprastų, poslinkių praradau dalį gražiausių savo gyvenimo metų. Iš prigimties būdamas neturtingu, gyniau išnaudotojų klasės norus siauruose buvusios buržuazinės Lietuvos rėmuose.

Nuolatinis ieškojimas Lietuvai šviesesnio ir gražesnio gyvenimo visuomet mane veikdavo žavinčiai. Negaliu nesigėrėti visu tuo, ką jau kiti prieš mano akis pastatė.

Ėmiausi iš naujo vertinti praeityje mano įsigyventą turinį ir padariau galutines išvadas: klaidas daro visa žmonija, tačiau klaidose pasilikti reiškia nepajėgti eiti su gyvenimu. O aš pasirvžau tvirtai žengti su gyvenimu, norėdamas visas savo dvasios galias skirti naujajai Lietuvai, jos liaudžiai, iš kurios esu kiles.

Jonas Vokietaitis

Vilnius

(Iš "Tėvynės balso")

Valstybė turėjo tik vieną karį

Visiems gerai žinomas priežodis "Vienas lauke ne karys." Tačiau kad ir kaip keista, ne taip seniai Europoje egzistavo valstybė, kurios kariuomenėje buvo... tik vienas karys.

Kuomet, sutriuškinę Napoleono imperiją, sąjungininkai ėmė dalytis žemes, tarp Olandijos ir Prūsijos kilo ginčas dėl Morenės apylinkės, kuri buvo riboje tarp šių karalysčių. Pagaliau 1816 m. dalis šios apylinkės atiteko Olandijai, dalis Prūsijai, o likutis teritorijos, kurioje buvo turtingos cinko ir švino kasyklos, buvo paskelbta neutraliu kraštu. Taip gimė valstybė-nykštukas Morenė. Ji užėmė 3 ir 3 dešimtadalius kvadratinio kilometro plotą, ir turėjo kelis šimtus gyventojų. Šios valstybėlės karo tarnyboje ir buvo minėtasis vienas asmuo. Jis buvo kartu ir vyriausiasis vadas, ir kareivis.

Morenės valstybėlė gyvavo 104 metus. Jos vyriausybė buvo sudaryta iš 9 narių tarybos, kurios priešakyje stovėjo Morenės miesto — valstybėlės sostinės—meras. Mokesčiai neapsunkindavo respublikos gyventojų—kiekvienas iš jų temokėdavo 6 frankus per metus. Šie pinigai buvo skiriama keliams taisyti ir vienintelei mokyklai išlaikyti.

Morenės valstybės cinko ir švino kasyklos išseko jau 1884 m., tačiau pati valstybė likvidavosi tik po pirmojo pasaulinio karo ir ištisai prisijungė prie Belgijos, sudarydama atskirą rajoną. Dabar buvusioje respublikoje yra apie 4,000 gyventojų, tačiau ekonominiu atžvilgiu ji niekuo nepasižymi.

RIAUŠĖS ZANZIBARE

Londonas. — Anglų kolonijoje Zanzibare, Afrikoje, įvyko riaušės. Kovoje 66 žmonės užmušti, 320 sužeisti ir 1,200 areštuoti. Zanzibaro liaudis reikalauja laisvės ir kovoja prieš anglų kolonializmą.

ROJUS MIZARA

ŽEMAIČIŲ ŽEMĖJE

(Iš užrašų)

Įdomu tai, kad V. Rekašius buvo ir grožinės literatūros kūrėjas—rašė beletristiką ir eilėraščius.

Man įdomiausia tai, kad Vl. Rekašius prieš pirmąjį pasaulinį karą rašinėjo ir mūsų laikraščiui "Laisvei." Deja, jis rašė slapyvardžiais, ir nūnai nėra lengva atpažinti visus jo rašinius. O tie, kurie "Laisvę" redagavo, kurie galėtų juos atpžinti, šiandien jau išsiskyrę iš gyvųjų tarpo.

Vl. Rekašių lietuviška buržuazija nužudė už tai, kad jis kovojo už liaudies reikalus. Bet jo vardas, jo darbai niekad nemirs!..

Gerbia šiandien telšiečiai tuos, kurie kovojo už jų šviesią ateitį.

Telšiai—kalningas miestas, ir jis stovi prisiglaudęs prie didžiulio Masčio ežero. Karo metu Tarybinei Armijai pavyko miestą apsaugoti nuo hitlerinių fašistų siaubo, nuo sunaikinimo.

Einu Respublikos gatve su v i e n u miesto veikėju ir pastebiu:

—Jūsų mieste yra nemaža senų namų.

—Taip!.. Mat, Telšiai nebuvo sugriauti, tai vyriausybė vis nepraveda čia didesnės statybos; statybos atžvilgiu mes esame atsilikę nuo kitų miestų,—aiškina jaunas vyras. Man jautėsi, tarsi jis pasakoja, pavydėdamas Raseiniams ar kuriam kitam Lietuvos miestui, ragavusiam hitlerinių bombų.

Telšiai pradėjo gyventi pilną gyvenimą tik pokario metais. Miestas auga, plečiasi. Mieste veikia trys vidurinės mokyklos, taikomosios dailės mokykla. Iš viso rajone veikia šešios vidurinės mokyklos ir daug septynmečių. Mums ten esant, buvo baigiamas statyti dailus viešbutis.

Mane labai sujdomino Telšių Liaudies teatras, mums ten esant pastatęs Žemaitės "Klampynę.." Ir koks pastatymas! Stebėjome spektaklį ir vieni kitiems sakėme: vaidina kaip profesionalai aktoriai. Spektaklis buvo televizuotas. J. Jokubka pasakė kalbą, neperdėtai pagyręs vaidintojus, režisierių ir kitus vadovus.

Teatro režisierius — E. Karnauskas, jaunas, pilnas energijos vyras.

—Kas sudaro jūsų Teatro kolektyvą?—klausiu.

—Darbininkai, tarnautojai.

—Ar jie už vaidinimą gauna apmokėti?

—Ne, visi dirba iš pasiaukojimo. Apmokamas tik aš—režisierius.—Kultūros ministerija man moka. Tiesa, apmokamas ir dailininkas-dekoratorius.

—Ar panašiai veikia ir kiti Liaudies teatrai?

—Tikrai taip.

—Apie kiek Liaudies teatrų iš viso Lietuvoje yra?

—Apie aštuonis,—gaunu atsakymą.

Po spektaklio mes kartu su "Klampynės" aktoriais užkandžiavome; teko su jais arčiau susipažinti. Ir telšiečių scenos mėgėjų veiksmai man priminė JAV lietuvių liaudies teatrus. JAV mes taipgi turime scenos entuziastų, talentingų vaidintojų. Bet mes neturime tokių, ir apmokamų, režisierių, kokius turi Lietuvos Liaudies teatrai. Dėl to mūsų veikla smarkiai nukenčia.

Telšiai didžiuojasi — ir turi kuo didžiuotis — savo Kraštotyros muziejumi. Įspūdingi muziejaus rūmai dunksnoja ant kalno, ir jie pilni eksponatų, bylojančių apie žemaičių k r a š t o praeitį. Kiek čia sukaupta meniško turto!

Bet labiausiai telšiečiai didžiuojasi tuo, kad jų miestas vis pramoningėja; jie didžiuojasi savo trikotažo (mezginių) fabriku "Mastis." Praleidome mes "Mastyje" keletą valandų. Kalbėjomės su fabriko vadovais ir su jame dirbančiais darbininkais.

Buržuazinio režimo metais tūlas Augustinavičius Telšiuose buvo įsteigęs fabrikėlį linams ir pakuloms apdirbti. Dirbo čia apie 100-150 darbininkų po 12 valandų dienoje. Gamino maišus, rankšluosčius, staltieses.

Pokario metais prie buvusio fabrikinio pastato dastatyti nauji pastatai, moderniški. Supirktos naujos mašinos ir įkurtas trikotažo fabrikas, vienas didesnių respublikoje. Ruošiamasi fabriką platinti, didinti; sakoma, tai bus didžiausias Pabaltijyje. Darbai atliekami mašinomis.

Mieste baigiama statyti stambi plytinė.

—Per Septynmetį Telšiai keleriopai supramoningės, — sakė miesto vadovai. —Aukštai pakils pramonė, pakils apšvieta ir kultūra. Antai statome didžiulę vidurinę mokyklą-internatą. Mokosi pas mus jaunimas, mokosi ir senimas.

Iš Telšių vienai dienai buvome nuvykę į Mažeikių rajoną; tai toliausiai į šiaurę išsidėstęs Žemaitijos rajonas, ątsirėmęs į Latvijos respublikos sieną.

Buvom š a u n i a i sutikti "Jaunosios gvardijos" kolūkiečių — pasitiko mus su duona ir druska. Tai jau aukštame lygyje stovįs kolūkis. Kolūkiečiai suruošė mums ir pietus—po šimtamečiais medžiais apie išdėstytus stalus susėdome ir kandome skanios žemaičių duonos. Pavaišino mus šeimininkai ir naminiu alučiu.

Pirmą kartą savo gyvenime aš čia ragavau namie gaminto lietuviško alaus. Mano laikais dzūkai niekad naminio alučio neragaudavo. Grūdą jie taupė tik valgiui.

—:—

Tarę sudie mielajai Žemaitijai, grįžome atgal link sostinės, link Vilniaus, nusitardami praleisti parą Dotnuvoje ir Kėdainiuose.

Dotnuvoje kadaise buvo žemės ūkio mokykla, o šiandien čia veikia Lietuvos Žemdirbystės mokslinis institutas. Institute dirba apie pusantro šimto mokslinių darbuotojų.

Ką gi jie dirba?

Jie tiria žemę, jie rūpinasi išvedimu naujų rūšių javų, pašarinių žolių. Instituto rūmai — milžiniški, su laboratorijomis, su visokiomis mokslinėmis priemonėmis žemės ūkiui ištirti ir jam pakelti, pagerinti.

Dotnuva — gražus, ramus, medžiuose ir gėlėse skendėjantis Lietuvos kampelis. Čia veikia meno saviveiklininkai; turi savo orkestrą, chorą, turi pralavintų ir solistų dainininkų.

Dotnuvą pasiekėme apyvėliai, ir vakare dotnuviečiai saviveiklininkai davė mums koncertą. Stebėjausi, kaip moksliniai darbuotojai savo laisvalaikį vertingai sunaudoja, grodami orkestre, dainuodami chore, lavindami balsus kaip solistai, demonstruodami savo talentą kaip aktoriai-mėgėjai! Dotnuva—ideali vieta gyventi ir dirbti!

Institutas turi ir ūkį su daugiau kaip dviem tūkstančiais hektarų žemės. Tai bandomasis ūkis. Man sakė, kad Institutas palaiko savo filialus—Joniškėlyje ir Vokėje. Be to, jo žinioje yra t. v. bandymų stotys Radviliškyje, Samališkėse, Perlojoje ir kitur. Tai reiškia, kad Instituto moksliniai darbuotojai stebi, žiūri, kaip tam tikra javų ar pašarinių žolių rūšis augs, derės tame bei kitame šalies krašte.

Nakvojome pavyzdingame švariame bendrabutyje. Ant rytojaus mums buvo pranešta, jog tuoj čia atvyks antroji JAV lietuvių turistų grupė, ir mes su ja susitiksime!

Staiga a t p y š k a autobusas, pilnas "mūsų brolių ir sesučių amerikonų."

Kiek džiaugsmo!.. Prieš mažiau kaip mėnesį mes juos palikome Amerikoje, o štai dabar jie mus pasivijo: mes grįžtame, aplankę Klaipėdą, Palangą, Naująją Akmenę—visą Žemaitiją, o jie savo kelionę tik pradeda.

—Sveikas, Jonai Kaškaiti, sveikas Jonai Juška, sveikas, Jonai Lazauskai, sveika, drauge Urmoniene, — garsiai sakau jiems, — sveiki visi, draugai ir draugės! Argi mes ne laimingi, kad susitinkame pačiame Tarybų Lietuvos centre?!.. (Kėdainiečiai sako, kad jų rajonas yra pačiame Tarybų Lietuvos vidury, pačiame centre, o Dotnuva stovi šiame rajone, arti Kėdainių miesto.)

Spaudžiamės rankas, bučiuojamės. Kai kurių skruostus vilgo džiaugsmo ašaros.

Apžiūrėję didžiulį ūkį, paragavę šviežio pieno, susipažinę plačiau su viso Instituto darbais, mes visi vykome į Kėdainius, kur svetingieji kėdainiečiai pavaišino mus skaniais pietumis.

Kėdainiai auga, plečiasi.

—Tuoj mūsų miestas dar ir dar paaugs, padidės, — sako man rajoninio laikraščio redaktorius Juozas Čaplikas. —Statome didžiulį cheminių trąšų, superfosfato ir kt., kombinatą... Kai jis pradės veikti!..

Didžiuojasi, džiaugiasi kėdainiečiai didžiuliais savo pasiekimais, ir vis tau primena: šiandien pas mus gerai, o rytoj bus daug geriau...

Dotnuvoje ir Kėdainiuose sutikau daug mano knygų skaitytojų, prašiusių, kad jas autografuočiau. Iš viso čia autografavau apie 80 savo knygų! Rašytojas A. Margeris, mačiau, taipgi smarkiai darbavosi, autografuodamas savo knygą. Visa tai mane labai sujaudino.

Šiltai atsisveikinę su svetingais šeimininkais, mes skirstomės: antroji mūsų turistų grupė leidosi link Klaipėdos, o mes skubėjome į Vilnių, nes tos dienos vakarą Filharmonijos salėje buvo ruošiamas Liaudies dainų ir šokių ansamblio koncertas, kurį mes būtinai turėjome matyti.

Ir koncertas buvo žavingas!..

Tarybų Lietuvos rašytojai knygoje

H. Žilinskienė, 1960 metų turistė į Lietuvą, pastaruoju laiku gavo nemažai knygų iš Tarybų Lietuvos, tai ir man nekurias paskolino pasiskaityti. Kaip įdomus 1961 m. kalendorius, 110 puslapių, dydžio 9 x 11 colių, kiekvienas lakštas storo šlifuoto popieriaus, viena pusė lakšto užpildyta nuotraukomis, antroje pusėje aprašomi metų laikotarpio reikšmingesni dalykai.

Štai įdomiausia knyga veik šešių šimtų puslapių, "Tarybų Lietuvos rašytojai." Alfabetiškai 63-jų rašytojų sutalpinta nuotraukos, jų ranka parašai ir trumpos jų pačių apie save parašytos biografijos. Gale knygos chronologija ir bibliografija.

LABAI VAIZDINGOS BIOGRAFIJOS

Man visada buvo mėgiamiausia skaityti biografijos. Aišku, kad tai plunksnos meistrai rašė, ir kaip tai kiekviena skirtingai-savotiškai parašyta. Vieną, jausmingai parašytą, norisi patiekti "Laisvės" skaitytojams. Tai Pauliaus Širvio biografija. Jis rašo:

Rodos, prabudau iš ilgaamžio miego. Pratryniau aitrių dūmų graužiamas akis ir praregėjau...

Krosnyje cypė žabarai. Pro apšerkšnojusias duris plaukė laukan melsvi dūmai, o vidun — šaltis. Ūžė motinos ratelis. Čiulpė sau pirštelį kitas toks kaip aš bamblys. Drėgnoje asloje šlepsėjo v y ž o t a s tėvas. Kampe, ant pakreiktų šiaudų pasismagindamas veršelis žindo žalmargę.

"Mama, duonos!" — buvo pirmieji mano žodžiai. Su tais dviem žodžiais ir prasideda mano gyvenimas.

Visa, kas buvo ir kas bus, —dengė nepermatoma laiko uždanga. Aš nežinojau, kad žeme, į kurią atėjau, nudundėjo baisūs karai, revoliucijos ir įvairiausių kareivių žingsniai. Aš nežinojau, kad jau keturios ar penkios mano sesutės kažkada nutilo prašę duonos... Aš niekad negirdėjau jų balso ir niekad jų nebematysiu. Mes prasil e n k ė m kažkur anapus gyvenimo ir mirties ribos.

"Mama, duonos!" iš kur man žinoti, kad čia jos taip maža. "Mama, duonos!" Ir taip vis kasdien.

Sočiausias iš visų buvo gal tiktai veršiukas. Nuo jo likdavo ir mums pieno lašelis. Žmonės ir gyvuliai čia taikiai sugyveno, tarytum Betliejaus pasakoje. Bet neatėjo mūsų lankyti trys karaliai, niekas nenešė dovanų. Įsibrovė tiktai pikti, batuoti vyrai.

"A—Jėzau, policija!" — Ir šiandien tebeskamba pilnas siaubo motinos riksmas.

Pravirkdė jie m o t i n ą, plėšte išplėšė iš jos rankų žalmargę, — išsivedė. Išsivedė ir tėvą. Motina s u k n i u b o ant slenksčio. O mes, mažieji, dar ilgai drebėjom pasuoliuose. Supratom, kad už apšarmojusių trobos langų yra dar kitas pasaulis, kuriame gyvena piktasis policininkas.

Augom. Ir augo neapykanta visokiam blizgančiam žandarui.

Buvo visko: ir ašarų, ir džiaugsmo buvo. Alkiui nuraminti motina turėjo daug dainų ir pasakų. Rydami seilę, klaus y d a v o m jos, klausydavom. Kartais ji pavargusi užsnūsdavo ir iš rankų išsprūsdavo verpalas.

Niekas taip nepadainuos, kaip motina!

Neišėdė dūmai akių. Pripratom. Ir dabar malonus jų kvapas. Nenu m a r i n o šaltis nė alkis. Gera būdavo basam užlėkti ant kalnelio ir nučiuožti r o g u t ė m i s. Svarbu nučiuožti. O paskui —tegu sau ir kojas gelia, ir į kailį kliūva.

Pavasarį atsigaudavom. Atsirasdavo rūgštėlių, laukinių svogūnėlių, snakais vadinamų, o vėliau užsimegzdavo obuoliukai, žirnių ankštys...

Danguje turėjom kiekvienas po vyturėlį, ir, užvertę pakulines galvas, ginčijomės, kuris aukščiau pakilo.

Kelnaičių neturėjom iki mokyklos suolo. Ir nereikėjo. Šiurkščios drobės baltinėlius galėjai pasikelti ir bristi, kur tik patinka. O jei kas veja iš svetimo sodo, galima greitai bėgti ir pabėgus — nuo artimiausio kalnelio atidengti pliką užpakalį. Kadangi kitaip išreikšti savo panieką stipresniam mes negalėjom. Šito mes išmokom iš besivaidinančių kaimo moteriškių. Patogu ir p e š t y n ė s e : į sterblę telpa nemaža grumstų. Tik nepatogu, kai tėvas pantį nusijuosia... Bet ir nuo jo galima pasprukti, šmurkštelėjus pakrosnin arba pro visuomet išdaužtą kurį nors langą.

O kas supras, kokia laimė berniūkščiui liuoktelėti nuo akmens ar iš alksnio ant žirgo ir, įsikibus karčių, pasileisti zovada! Ne, šito negalėjo ir nenorėjo suprasti nei arkliai, nei jų savininkai. Dažnai kentėjom ir nuo vienų, ir nuo kitų.

Daug kas mažus viliojo: ir pilnas paslapių miškas, ir veidrodinis ežeras, ir stebuklingas paukščio skridimas, ir liūdna iki ašarų bernų daina, ir tolimas nežinomas kelias. Ir kiek mes bežiūrėjom, kaip žiedas prasiskleis—nematėm. Pasaulis buvo užburtas, ir m e s tikėjom pasaka. Kaip gera tikėti! Ir kaip skaudu, kai pasaka apgauna!

1930-31 metai užklojo tėvą ir motiną gelsva smiltimi. Kaip drauge vargą vargo, taip ir užkasė juos greta. O mudu su broliu iškly dom kas sau. Kai apšaldavo ganyklos ir pargindavom žiemai buožių galvijus, lankydavom Dusetų ir Aleksandravėlės pradines mokyklas. Man pavyko baigti (1940 m.) dvimetę Salų žemės ūkio mokyklą. Už tai —ačiū mokslo draugų kolektyvui, kuris mane šelpė.

Užpustė pūgos basakojes pėdas, nuplovė jas sraunus pavasarių vanduo, nušvilpė, nudainavo su piemens botagu našlaitė vaikystė, veltui svajojusi apie stebuklingą p a u k š č io skridimą, apie mėlyną jūreivio kelią. Gyvenimas nuvedė kitu keliu...

Tarybų valdžia 1940 m. atvėrė duris iš karto į visas mokyklas. Nebežinojau kur ir pulti. Iš pradžių įstojau į k o n t r o l asistentų kursus Gruzdžiuose. Netrukus mečiau ir įstojau į Vilniaus pėstininkų karo mokyklą.

Prasidėjus Tėvynės karui, kapitono vadovaujamo kursantų bataliono sudėtyje koviausi ir traukiausi į TSRS gilumą. Du kartus (ties Molodečnu ir Liepeliu) buvom apsupti. Trečią kartą n e p a v y k o prasiveržti. Ties Gorodoko mies t e l i u (Baltarusijos TSR) buvom sumušti. Patekau fašistų nelaisvėn. B u v a u Ulos, Liepelio, Borisovo ir Minsko mirties stovyklose. Teko pasirinkti: a r b a lėtą merdėjimą badu, arba kristi nuo kulkų bėgant. Nekritau. Mirtis prazvimbė pro šalį, ir tamsioji rudens naktis paslėpė po savo sparnais. Svetimos baltarusių, lenkų ir lietuvių motinos slaugė ir, kaip tikrą savo sūnų, apverkė, išleisdamos į pavojingą kelią. Grįžau pavergton tėviškėn, bet neilgam. Lietuviškieji žandarai 1942 metų pavasarį suėmė ir atidavė vokiečiams. Išvežė į reicho v e r g ų rinką. Bėgau. S u č i u p o. Atidavė Rytprūsių buožei Erichui Lemkei (Dorf Nurnischken, Post S c h i l l e n, Kreis Tilsit-Ragnit). Dar kartą nesėkmingai bėgau ir buvau grąžintas vėl tam pačiam buožei.

Pabėgau 1944 m. pavasarį. Ties Lančiūnava (Kėdainių raj.) perėjau frontą, o liepos 31 d. U t e n o s kariniame komisariate pasiprašiau priimamas į Tarybinės Armijos lietuviškąjį junginį. Mane priėmė į automatininkų, o vėliau į žvalgų būrius. Koviausi už Maironio Dubysą, Žemaitiją ir brolių kuršių žemę. B u v a u sunkiai sužeistas, kontūzytas.

Po karo ėmiausi plunksnos. Dirbau Rokiškio apskrities, Pandelio rajono, "Komjaunimo tiesos," Dūkšto rajono, Merkinės MTS, Rūdiškių MTS, "Literatūros ir meno" laikraščių redakcijose.

1954 m. išleidau pirmąjį eilėraščių rinkinį "Žygio draugai," o 1956 m. antrąjį — "Ošia gimtinės beržai." Šiuo metu mokausi Maskvoje Aukštuosiuose literatūros kursuose.

Dainą kurti pradėjau, kai dar nieko neišmaniau apie rimą, ritmą ir kitas poetų "gudrybes." Mano gimtinėj, — ten, kur Šventoji iš Sartų semia sau vandenį, ir ten, kur prasideda Sartai — plačiose Kriaunų, Bradesių, Aleksandravėlės ir kitose apylinkėse,—sunku rasti ne dainininką. Kai s u s i r e n k a jaunimas, kai harmoningai susilieja dainuojančių balsai į vieną galingą dainos tekėjimą — švelniai virpa oras, virpa ir gęsta seklyčių žiburiai. Ir pagauna tada tave dainos galybė, ir iškelia aukštai, aukštai. Kiekvienas čia poetas, kiekvienas čia dainuoja ir kuria dainas. Ir eina čia daina iš kartos į kartą. Tokiais tai dainininkais ir pačiais pirmiausiais dainų mokytojais buvo mano motina—Barbora Pranckūnaitė iš Padustėlio ir tėvas—Francisius Širvys, Degučių kaimo artojas. Be dainų tėvai nieko man daugiau nepaliko. Branginau jas ir dainavau. Kai visas išdainavau, kurdavau savas. Rašyti pradėjau apie 1940 m. Kūriau savo malonumui. O kai pradėjau Rokiškio apskrities laikraštyje dirbti (1946 m.), kartais parašydavau ir laikraščiui. Tiktai po rašytojų apsilankymo Rokiškyje (rodos 1948 m.), poetų Tilvyčio ir Miežėlaičio paskatintas, pradėjau rimčiau mokytis ir dirbti.

Draugai priekaištauja, kad mano dainoj daug liūdesio. Betgi ne visos dainos būna saulėtos ir ne visos dainos gimsta besijukiant. (1956 XII, 10)

Tai tokia viena iš 63-jų biografijų, jų yra trumpesnių ir gerokti ilgesnių, k. t. S. Čiurlionienės ir K. Račkausko-Vairo.

D. J.

Avalon, N. J.

Bekampiai kviečia Jus... Lai visi keliai veda į Avalon, N. J.

Pokylis pas mus įvyksta liepos 2 dieną. Visi prakilnios dvasios, jautrios širdies tėvynainiai kviečiami dalyvauti. Labai patogus ir geras laikas — tai įvyksta prieš Nepriklauso m y b ė s dieną. Tai vakacijų laikas. Pas mus įvykusieji praeityje parengimai buvo našūs ir pasėkmingi. Pas mus suvažiuoja širdingiausi, prakilniausi progresyvio judėjimo draugai ir draugės.

Padarykime šiemet, švenčių proga, šį pakylį didžiausiu ir pasėkmingiausiu.

Daroma viskas, kas yra galima, kad šis pokylis būtų kuo puikiausias. Su draugų Lipčiaus ir Šlajaus pagalba sutvarkyta viskas. Supirkta geriausių valgių ir gėrimų dėl 150 ypatų. Štai kodėl mudu su Elzbieta laikome sau už garbę pakviesti viešai draugus ir drauges ir tikimės, kad mūs tą pakvietimą priimsite.

Pakviesta geriausios gaspadinės, kurios pagelbės Bekampienei pagamint valgius. Visi svečiai ir viešnios būsite gražiai priimti ir pavaišinti. Nesivėluokite. Pietūs bus duodama tarp 12 ir 3 valandų.

Užėjo karščiai. Vanduo Atlantike atšilo, Gera proga linksmai praleist laiką.

Visų jūs lauksime. Linksmybės tęsis per tris dienas. Vieta — 147 13 St., Avalon, N. J.

Telefonas Avalon (zone 609) 967-5921.

J. A. Bekampiai

Philadelphia, Pa.

Visų dėmesiui: Liepos antrą, 147—13 13 St., Avalon, N. J., pas Bekampius įvyks gražus pokylis ir geram tikslui. Pokylis remtinas visų pažangaus judėjimė rėmėjų. Laukiama svečių iš arti ir toli. Baltimorės draugai prašomi atvykti organizuotai. Bekampiai visada dalyvauja pas jus. Nepamirškite jūs ir jų pokylio savu atsilankymu.

Chester County Lincoln universitetas jau 107 metų senumo. Šiame universitete mokėsi ir mokosi daug studentų iš Afrikos šalių. Jame baigė mokslą Nkrumah ir kiti žymūs Afrikos politiniai veikėjai, ir sakoma, šiame universitete baigė mokslą 200 afrikiečių.

---

184 metų Amerikos vėliavos sukaktis birželio 14 Philadelphijoje atžymėta iškilmingai. Spauda, valdininkai ragino tuos piliečius, kurie neturi vėliavų, jas įsigyti. Viešos įstaigos, namai vėliavomis buvo nukabinti. Paradas irgi įvyko. Kaip žinia, vėliavos modelį pateikė Betsy Ross, filadelfietė, 1777 m. birželio 14 d. Na, ir dabar kiekvienais metais Philadelphia tai prisimena.

Kuomet vedami vieškeliai, tai gera dalis namų savininkų turi imti tokį atlyginimą už žemę ar namą, kiek apvertina kelių departamentas. Vieni sako, kad apvertinimas būna per žemas, kiti, kad per aukštas. Daugumoje, kaip spauda pažymi, nukenčia ateiviai. Ir kad ateityje nuosavybės būtų apvertinamos teisingumo dėsniais, tai valstijos prokuroras sako, ta teisė turi būti atimta iš kelių departamento ir pavesta teismo paskirtiems pareigūnams.

Kaip kiekvienoje kolonijoje, taip ir Philadelphijos apylinkėje veikimo naštą neša keli seni veikimo veteranai. Lietuvoje, sakoma, sulaukęs 69-70 metų amžiaus žmogus jau senas. Bet mūsų draugai turi būti organizacijų viršūnėse. Jie yra parengimų darbininkai, susirinkimų lankytojai ir turi rūpintis spaudos platinimu ir jos palaikymu, bet nesiskundžia esą senų metų. Laiko poilsiui nėra!

Pilietė Hirsh rašo "Inquierer": "Aš turiu sūnų 6 pėdų, kuris baigs vidurinę mokyklą. Laike mokslo pertraukų norėtų gauti darbą, kad susitaupius kelis centus mokslui. Bet kuomet nueina darbo ieškoti, tai gauna atsakymą, kad nėra išrokavimo trumpam laikui darbą duoti. Kiti pastato klausima, ar atlikai militarinę tarnybą? Kuomet pasako, kad ne, tai irgi gauna atsakymą, kad neapsimoka duoti darbą trumpam laikui".

Texas kompanijos, kuri pristato aliejų, streikas palietė ir Philadelphiją. Prieplaukų darbininkai davė žodį, kad jie neperžengs pikieto linijos ir neiškraus laivų Amerikos kompanijų, kurių laivai plaukioja po kitų šalių vėliavomis, o tų laivų darbininkai gauna mašesnį atlyginimą.

Tūlos laivų kompanijos ir Pennsylvanijos geležinkelių kompanija traukia keturias unijas į teismą ant virš milijono dolerių. Kompanijos sako, kad jos turi tiek nuostolių iš pirmiau ir dabar, kuomet unijistai atsisako iškrauti prekes iš laivų po kitų šalių vėliavomis. Unijų pareigūnai sako, kad jie iškraus tuos laivus, kurie kursuoja po Amerikos vėliava.

RCA trijų skyrių Camden, Moorestown ir Croydon penkių valandų streikas pasibaigė. Lokalas 241 pasirašė trejų metų sutartį su seniau dirbantiems pirmenybe darbe, daktaro patarnavimu ir pailginimu ligoje pašalpos. Sutartis palieča technikos darbininkus ir inžinierius.

Juodosios rašės šeimyna William Myers kovojo už teisę nusipirkti namą ir apsigyventi Levittown, Pa. Išgyvenęs kelis metus, apleidžia Levittown ir vyksta gyventi Harrisburge. Sako, ten darbo sąlygos geresnės

---

Laike rinkimų demokratai ir respublikonaii ima pinigus rinkiminei kampanijai ir vieni kitų nekaltina. Bet kuomet susipyksta, tai vieni kitų aukotojus kelia viešumon. Šis dalykas pasikartoja Philadelphijos abiejų partijų tarpe, iškilus miesto suktybėms.

Pilietis

Brockton, Mass.

Prašome dovanų

"Laisvės" piknikas įvyks sekmadienį, liepos 2 d., Ramova Parke, Montelloje. Piknike bus moterų stalas. LLD 6 kuopa ir Moterų apšvietos klubas kreipiasi į visas ir visus prašant stalui dovanų, kaip tai pyragų, sūrių ir kitokio maisto. Labai būsime dėkingi.

Rengimo komitetas

Rumford, Me.

Mirė J. J. Vaznis

Gegužės 29 d. žvejodamas Sebago ežere prigėrė Joseph J. Vaznis (Wagnis), 49 metų amžiaus, mokytojas. Jis gimė Rumforde 1911 m. 1957 metais baigė Bostono universitetą. Mokytojavo eilėje mokyklų.

Paliko nuliūdime brolius Anthony ir Stanley, žmoną ir daugiau giminių.

Reiškiu jo broliams gilią užuojautą. **J. Kaulaičia**

LAISVĖS PIKNIKAS

Rengia Mass. Valstijos Lietuvių Organizacijos

Sekmadienį, Liepos 2 July

MONTELLO TRIO: Rožė Stripinis, Wm. Yuodeikis ir Al. Potsus su akordeonu palinksmins pikniko dalyvius gražiomis liaudies dainelėmis.

Prasidės
11 val. ryto ir eis iki 11 val. vakaro

•

ART MASON'S ORCHESTRA
Nuo 4 val. P.M.

•

Parkas Gražus
Atsilankykite Anksti

RAMOVA PARKE

Claremont Avenue, Montello, Mass.

Bus daug svečių iš kitų miestų, turėsite daug linksmų pasimatymų. O pasivaišinimams bus gerų valgių ir gėrimų. Iš anksto rengkitės ir dalyvaukite piknike.

Binghamton, N. Y.

Iš LDS 6 Kuopos Susirinkimo

LDS 6 kuopos susirinkimas įvyko birželio 5 dieną pas d. H. Žukienę. Nedaug narių teatvyko, tai ir susirinkimas buvo trumpas ir be didelio ūpo pas tuos draugus, kurie jame dalyvavo. Kuopos komiteto trumpi raportai išklausyti ir priimti.

Finansų sekretorė pranešė, kad d. A. Žvirblienė dar vis serga, yra po gydytojo priežiūra; taipgi ir Al. Kaminskas dar vis serga ir yra ligonbuty. Linkiu mūsų ligoniams greitai pasveikti.

Vasara. Tai yra poilsio laikas ir daug žmonių išvažiuoja kur nors į patogias vietas poilsiui, tad ir mūsų LDS 6 kuopos finansų sekretorė O. W., apie vidurį liepos mėn., mano važiuoti poilsiui, tad patartina nariams liepos mėnesio susirinkime pasimokėti duokles po kokį porą mėnesių iš anksto, kad būtumėte pavyzdingi nariai duoklių mokėjime. Veikiausiai rugpiūčio mėnesį susirinkimas neįvyks, o jeigu ir įvyks, bet finansų sekretorė dar nebus sugrįžusi. Tad čia yra draugingas patarimas visiems nariams patikrinti savo mokesčių knygutes ir, reikalui esant, pasimokėti duokles.

Sekantis LDS 6 kuopos susirinkimas įvyks pirmadienį, liepos 3 dieną, Lietuvių svetainėje (buvusioje Klimo studijoje), 315 Clinton St. Pradžia 7:30 val. vakare. Būtų labai malonus ir pagirtinas dalykas, kad visi nariai dalyvautų ir būtų pasirengę paduoti gerų, svarbių sumanymų dėl mūsų kuopos ir dėl visos organizacijos gerovės. Pagalvokime ir apie naujų narių prirašymą. Lauksime skaitlingo susirinkimo.

Onytė Wellus,
fin. sekretorė

Baltimore, Md.

Pereitąjį mėnesį įvyko LLD kuopos susirinkimas. Buvo įdomus, įstojo du nauji nariai. Tai labai gerai.

Turėjome du parengimus —Lietuvoje gamintų filmų rodymą ir Moterų dienos minėjimą. Jie davė gražaus pelno. Todėl kuopa paaukojo "Vilnies" reikalams $35, "Laisvei' 'ir "Liaudies balsui" po $15.

Birželio 11 d. buvo surengtas "Laisvės" naudai piknikas. Reikėjo daug pasidarbuoti ir energijos įdėti, o ypatingai moterims. Bet jis pavyko, kaip ir pirmesni parengimai.

Ačiū Philadelphijos lietuviams, kurie atvyko busu. Be jų mūsų parengimas būtų neskaitlingas.

Turėjome ir programą, kurios atlikime dalyvavo brooklyniečiai. Buvo draugų, kurie ir paaiškino šių dienų svarbius įvykius.

Jau nuo seniai baltimoriečiai pratę savo piknikuose gaminti karštą maistą, kaip tai žuvį ir kitokį. Tas labai gerai, giria ir svečiai, bet moterys turi daug darbo. Ką padarysi, be darbo nėra naudos. Didelis ačiū visiems ir visoms, kas aukojo ir dirbo, taipgi dalyviams ir svečiams iš tolimesnių kolonijų.

Vinco Duktė

Kiekviena kolonija turėtų surengti kokią nors pramogą Laisvės paramai.

Worcester, Mass.

Birželio 6 d. įvyko L.S.D. ir Darbininkų klubo mėnesinis susirinkimas. Valdyba ir įvairios biznio komisijos davė raportus iš pereito mėnesio veiklos.

Memorial Day ir Olympia parko atidarymo parengimas pavyko gerai. Buvo daug svečių ir iš apylinkės. Dirvelio orkestras, Aido choras, Ona Dirvelienė su J. Sabaliausku gerai palinksmino svečius su gražia muzika ir dainomis.

L.S.D. draugija nuoširdžiai dėkoja mūsų geroms gaspadinėms už gerai pagamintą maistą, simpatikams ir visiems darbininkams už gerą patarnavimą ir pasidarbavimą.

L.S.D. Moterų komitetas gražiai darbuojasi. Suorganizavo gerą talką ir "nupentino" apatinę salę — dabar atrodo kaip nauja. L.S.D. draugija nuoširdžiai dėkoja Moterų komitetui už darbą.

Išleistuvių parė turistams įvyko birželio 9 d. Išleista J. Bakšys, J. Raulušaitis, Kanapkienė ir J. Demikienė. Dauk draugių ir draugų sveikino išvykstančius ir linkėjo jiems laimingos kelionės į Lietuvą ir atgal sugrįžti su gerais pranešimais.

Liepos 16 d. Olympia parke LDLD ir Lietuvių Darbininkų susivienijimo 57 kp. rengia didelį pikniką. Manau, bus ir programa.

Birželio 25 d. 11 v. pietūs. Rengia L.S.D. Moterų komitetas, Olympia parke. Tai bus gražus parengimas.

L.S.D. sekantis susirinkimas perkeltas iš liepos 4 į liepos 11 d., 7:30 v., 29 Endicott St., Worcester, Mass.

Rep.

Lowell, Mass.

Birželio 18 d., Tėvų dienoje, Jonas ir Julia Gecevičiai, iš Bedfordo, minėjo 50-ąsias savo vedybinio gyvenimo metines. Abu jie pažangiečiai ir "Laisvės" rėmėjai, pažangių organizacijų nariai. Linkiu jiems dar daug sukakčių sulaukti.

R. Karsokienė per ilgą laiką negalėjo matyti. Padarė operaciją ant abiejų akių. Operacija pavyko ir ji dabar mato. Tai labai smagus įvykis. Ji gyvena pas savo dukrą ir žentą, kurie ją užlaiko.

Birželio 10 d. mirė Malvina Perednienė, kuri ilgokai sirgo gyslų sukietėjimu. Liūdesy liko vyras, 3 vaikai ir 7 anūkai. Buvo LDS narė. Lai būną jai lengva amžinai ilsėtis, o šeimai reiškiu užuojautą.

Birželio 18 d. Maple Parke įvyko Massachusets valstijos apskričių piknikas. Diena buvo graži. Daug buvo žmonių.

Sekmadienį, liepos 2 d., Romova parke, Montello, Mass., įvyks "Laisvės" piknikas. Lowellio ir Nashvės lietuviai nusisamdėme busą ir bendrai važiuosime.

Busas išeis 11 val. ryto, nuo seno pašto namo Appleton gatvėj. Norinčius važiuoti prašome nesivėluoti. Būkite 11 val. ryto. Matykite J. Blažonį. Jis turės buso bilietus. Kelionė į abi puses tik $2.50.

Lowellietis

Pittsburgh, Pa.

Mirė Juozas Vaitonis

Birželio 14-tą po sunkios ir ilgos ligos mirė Juozas Vaitonis. Velionis paėjo iš Seinų apskrities, Dubrava kaimo. Į šią šalį atvyko 1904 m. Apie 30 metų išdirbo Mesto Machine Co., Homestead, Pa. Buvo nevedęs; ramaus būdo ir laisvų minčių žmogus. Turėjo nusipirkęs lotą Lietuvių Tautiškose kapinėse ir gyvas būdamas pasistatė sau paminklą.

Juozas Vaitonis buvo geras rėmėjas Lietuvių Tautiškų kapinių, dažnai paaukodavo stambias sumas kapinių reikalams.

Vaitonis daug metų išgyveno pas draugus Vičinus, Monholl, kurie rūpinos jam sergant ir jam mirus išpildė jo pageidavimą. Buvo pašarvotas Frank Winslow koplyčioje, S.S. Pittsburgh, Pa. Iš koplyčios birželio 17 gražus būrys palydovų atlydėjo jo palaikus į Lietuvių Tautiškas kapines.

Prie kapo atsisveikinimo kalbą pasakė J. K. Mažuknа. Visi palydovai buvo užkviesti į LDS 160 kuopos klubą, kur buvo paruošti geri pietūs. Po užkandžių J. K. Mažukna pasakė gražią kalbą. Jis reiškė pagarbą Vičinų šeimai, kuri taip nuoširdžiai rūpinos velionio palaidojimu ir palaidojo kaip velionis pageidavo, kad būt palaidotas. J.K. Mažukna priminė, kad ir visi kiti lietuviai pildytų gyvo žmogaus įsitikinimus, jam mirus, laidot taip, kaip žmogus pageidavo. Buvo čia atsitikiimų, kad žmogus gyvas būdamas netikėjo į bažnytinius prietarus, pasirūpino, įsigijo sklypą žemės Lietuvių Tautiškose kapinėste, pasistatė paminklą ir mislijo, kad atėjus mirties valandai tikrai šioje vietoje atsiguls amžinam poilsiui. Bet jam mirus, šeimos nariai,, būdami religiniais, nesiskaitė su velionio pageidavimais: palaidojo su religinėmis apeigomis ir bažnytinėse kapinėse. Velionio pasirinkta vieta pasiliko tuščia. Toks pasielgimas su mirusiu yra blogas.

Frank Imbras

New Haven, Conn.

Iš mūsų veikimo

Tėvų dienos pagerbimo parengimas gerai pavyko. Tai rezultatas gero ir sutartino visų veikimo. Esame tikri, kad liks pelno.

Rengėjai taria nuoširdžiausiai ačiū Laisvės chorui iš Hartfordo, kuris dalyvavo parengime ir taip gražiai dainavo.

Parengimo gaspadoriai J. Kunca ir B. Medley taria ačiū gaspadinėms Alenai Šaliūnienei, E. Rudman, Antosei Šaliūnienei ir Agnes Gutauskienei, kurios pagamino skanaus maisto. Tariame ačiū už patarnavimą Evai Valley, Irenai Didžiun, Evai Reid, Barborai Medley, Margaret Valinčius, B. White, Juozui Šaliunui, B. J. Valley, Al. Reid ir J. Petkus.

Dovanų gavome nuo K. Jankeliūnienės, iš Waterbury, $4; nuo Agnes Grigaitis iš Los Angeles, A. Mureikienės. Didelis dėkui už dovanas

Rengėjai širdingai taria ačiū visiems ir visoms už dalyvavimą.

J. Kunca

Maynard, Mass.

Baisi žmogžudystė

Šioje apylinkėje yra nemaža daržovių auginimo ūkių. Šitie ūkininkai turi ir pietinėse valstijose ūkių, kurie augina daržoves žiemą. Ten jie surado pigius darbininkus puertorikiečius. Pavasarį parsiveža ir tuos pigius darbininkus čia. Juos ūkininkai apgyvendina savo kumetynuose. Jie čia dirba per vasarą. O rudenį, kai darbai baigiasi ant ūkių, juos paleidžia. Vieni grįžta į savo tėvynę, kiti stengiasi susirasti kitus darbus.

Pirmiau puertorikiečių čia visai nesimatė. Dabar jau yra nemažai. Vieni susirado kitus darbus ir parsitraukė savo šeimynas, o kiti susirado ir baltas moteris ir vedė čia. Jie yra visi jauni vyrukai Kur jie užima butą, ten susikrausto visas jų būrys ir gyvena triūkšmingai. Tai jiems sunku gauti butą.

Kurie dirba ant ūkių, tai šeštadieniais ir sekmadieniais atvažiuoja į miestelį paūžti su savo tautiečiais.

Birželio 4 d. atvažiavęs čia iš Waltham, Mass., vienas puertorikietis užėjo pas italų tautietį, užlaikantį gėrimų užeigą ir prašė gėrimo. Bet šitas italas, 78 metų, atsisakė jam duoti gerti. Tai puertorikietis išėjo, susirado gerą lentgalį ir sugrįžęs atgal į užeigą, kirto tam seniui į galvą su tuo lentgaliu. Vienas buvęs klijentas mėgino gintį senį, bet ir jis gavo tą patį. Apsidirbęs su abiemis puertorikietis išbėgo. Bet policija suėmė jį Wathame.

Senis už kokių 18 valandų mirė, o klijentas, 45 metų, guli ligoninėje.

Puertorikietis, 35 metų, laukia teismo už žmogžudystę.

J. Gaidys

Kodėl kubiečiai myli TSRS žmones

Washingtonas. — Tad Szulc rašo, kad Kuba gali eiti prie komunizmo ir nebūdama tampriai susirišusi su Tarybų Sąjunga. Jis savo išvadas remia Jugoslavijos politika.

Szulc rašo, kad kada jis buvo Kuboje ir klausė Kastro: "Kodėl jus mylite rusus?", Kastro atsakė:

"Rusai prisiunčia mums industrinės ir žemdirbystės mašinerijos, gazolino, techninių patarėjų, gi jus, amerikiečiai, mums prisiunčiate diversantų ir bombų iš lėktuvų.

Detroitas. — Automobilių gamintojai pirmosiomis dešimtimi birželio dienų pardavė 150,000 automobilių.

COSMOS TRAVEL BUREAU
Skelbia
EKSKURSIJĄ į LIETUVĄ

APŽIŪRĖK MIESTUS—
APLANKYK GIMINES.
Specialios grupinės ekskursijos ruošiamos lėktuvais arba laivais.

Vietų skaičius ribotas.
Reikia rezervuotis iš anksto.

Mes taip pat padedam atkeliauti jūsų giminėms iš USSR

Smulkmenų ir pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite
Telefonas CIrcle 5-7711

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 West 45th Street
New York 36, N. Y.

Seniausia ir labiausiai patikima kelionių agentūra

NEW HAVEN, CONN.

Iš tėvams pagerbtuvių

Reikia pripažinti, kad tėvams pagerbtuvių pobūvis šauniai, linksmai pavyko. Niūhaveniečiai prirengė puikiausius pietus su pridėčkais už mažą kainą. Žmonės laiku suvažiavo. Pirmu kartu ruoštas vėlam pavasary salėje parengimas taip gerai išėjo, kad geriau nesitikėta nei kokiame parke. Programa sutvarkyta graži, įdomi ir nenuobodi. Visi buvo pasitenkinę.

Estrados uždangai pakilus pirmiausia pasirodė išsirikiavęs Laisvės choras iš Hartfordo. Choristės su baltomis suknelėmis ir didelėmis rožėmis vasariškai pasipuošusios, tik pirmosios eilės viduryje dvi jaunos mergaitės su raudonomis suknelėmis. Visi vyrai su baltiniais, kaspinėliais skersai kalnierius pasirišę. Šis choriečių šventiškas pasipuošimas buvo naujovė ir pažiba šiame parengime. Sumanytojas vertas pagarbos. Choro vadovei Wilmai Hollis ranka mostelėjus, pradėta meno programa.

Choras daugumoj susideda iš senimo ,tačiau gražiai dainuoja, ir neskūpauja. Tuojau pasirodė moterų trio: O. Latvėnienė, R. Gailiūnienė ir O. Visockienė. Šios draugės bene bus pirmu kartu taip pasirodžiusios. Po trio pati choro vedėja Wilma Hollis dainavo solo. Ji keletą dainelių padainavo littuviškai ir labai vykusiai. Ji už tai susilaukė šiltų sveikinimų iš publikos. O. Šilkienė sakė eiles, o choras meno programą užbaigė. Dalyviai visus meno atlikėjus gana ilgai sveikino.

Chorui ir dainininkams akompanavo Mrs. Griffin.

Neapsieita ir be kalbų. Pirmininkas J. Kunca iškvietė iš įvairių miestų vieną kitą pakalbėti. Vyriausią kalbą pasakė svečias A. Bimba iš Niujorko. Jo kalba buvo ilgoka—apie įvairius šių dienų nuotykius. Įdomu buvo jį išgirsti kalbant.

Buvo ir muzika šokiams, kai kieno lengvos kojelės smagiai sukinėjosi poromis po gražiai išpuoštą salę. Žinoma, vieni šnekučiavosi atnaujindami iš po ilgos ir sunkios žiemos pažintį, kiti būreliais susispietę vaišinosi. Ir taip šis šaunusis pobūvis užsitęsė iki septintos valandos vakaro.

Malonu matyti gerai vykusius parengimus ir malonu draugams padėti dirbti. Pas niūhaveniečius gera tvarka, gražus susikalbėjimas, juo labiau ima ūpas jiems padėti jų veikloje.

Beje, šiame pobūvyje nerinkta aukų, bet teko nugirsti, kad žmonės su dovanėlėmis ėjo prie drg. A. Bimbos ir jas įteikė perduoti kam kas skyrė. Kai kurie užrašė "Laisvę" į Lietuvą saviems.

Leiskite pridėti žodeli kitą apie Laisvės chorą. Šiam chorui artėja 40-osios metinės. Kiek atmenu, pradžia jam buvo sunki, ypač iš mokytojų pusės. Ne visados tekdavo gauti įgudusius mokytojus, dėl to chorui negeriausiai sekdavosi dainuoti, nors finansiniai jis didelio bado nekentėjo. Dabar per visą šešioliką metų, vadovaujant gabiai, draugiškai francūzaitei Wilmai, choro gyvenimas susiklostė į gerąją pusę. Wilma myli lietuvius, jų kalbą ir senyvus, kaip ir jaunus žmones. Pasitaikius progai ji griebiasi už lietuviškos dainos padainuoti publikai, kaip ši kalba ir lietuviškos dainos gražiai skamba.

Yra žmonių su mintimi, kad choras, ot, grupelė žmonių, susirikiavę į grupę, dainuoja, ir kaščia tokio. Giliau pažvelgus į choro narius, gauni supratimą, jog ši grupė yra meniškai pasišventusių žmonių. Choro nariams negali pastoti kelio nuovargis atsilankyti kas savaitė vieną kartą į pamokas, neigi gali pastoti kelią išlaidos bei kitos gyvenime kliūtys. Jie susirenka kas skirtą dieną ir laiku, jie mokosi ir rūpinasi finansais choro vedėjai nelikti skolingais ir pianistei, pasimokėti į LMS centrą, pagaliau geriems tikslams dešimkę arba ir šimtinę paaukoti.

Pavyzdžiui, Laisvės choras anksti pavasarį vyko į Montello duoti dalį programos. Ten buvo ruoštas LMS apskrities koncertas "Laisvės" paramai. Choras už busą tada pasimokėjo gerokai virš šimtinės, dabar vėl, dalyvavęs New Havene, irgi nieko neėmė, kelionės lėšas iš savo iždo pasimokėjo. Vadinasi, choras dirba ne vien meno palaikymo darbą, bet ir apšvietos reikalų neužmiršta. Todėl tenka aukštai vertinti choro veiklą pažangiajame judėjime.

Pačiame Hartforde judėjimas kur kas gyvesnis, kai gyvuoja choras. Jei ne choras, dalykai būtų kitoniški. Be to, choras pagelbsti ir kitoms kolonijoms meniškai pakelti žmonių ūpą. Garbė chorui ir tiems, kurie jį uoliai remia visais būdais. Lai gyvuoja Laisvės choras!

Šie keli sakiniai nė man priklausė priminti. Jie privalėjo paties choro korespondentui iškelti. Tačiau gal nepadariau negerumų primindamas.

Vikutis

Visų tautų piknikas birželio 25 dieną

Šis piknikas yra ta pramoga, kurioje daugelio tautų geriausi virėjai gamins savo tautinius valgius ir jais vaišins pikniko svečius tų geriausi virėjai ggamin Ant žarijų keptos avelės i vištos, dešros, gulašai ir tt

Vieta nuostabiai graži Kempę juosia kalnai ir miškai. Kalnų ežerėlyje galima maudytis.

Kviečia visus šauniai pasilinksminti ir tuomi paremti svarbų tikslą.

Busai į pikniką, vienas po kito, išeidinės nuo 8 iki 10 val. iš Manhattano, 49 East 21st St. Fėras $1.50

Kelrodis automobilistams

(Kaip rengėjų paduota)

Lincoln Tunnel or Washington Bridge to Rt. 46 to Rt. 202 North to Hamburg Turnpike. Left on Hamburg Turnpike to Rt. 511. Right on Rt. 511 (Ringwood Ave.) to Westbrook Road, left on Westbrook Road (DO NOT CROSS BRIDGE) to Snake Den Road left to Camp Midvale. Piknikan įžanga $1, vaikams nemokamai.

Kor.

Respublikonai jau turi kandidatus, bet ką

Viskas rodo, kad ateinančiuose Niujorko miesto valdžios rinkimuose eis smarki kova tarpe didžiųjų kapitalistinių partijų. Abi pusės kaustosi tai kovai. Ypač energingai jiems ruošiasi Respublikonų partija. Ji jau paskelbė savo kandidatų sąrašą. Jis tiek įdomus, kad respublikonai savo kandidatu į miesto majorą turi pastatę dabartinį Niujorko valstijos prokurorą Louis J. Lefkowitz. Jis yra gana populiarus kandidatas. Respublikonai mano, kad jeigu jie nelaimės rinkimų su Lefkowitzum, tai dar ilgai nebus vilties jiems "išversti" demokratus iš šio didmiesčio valdžios.

Kita miesto valdžioje svarbi vieta, tai miesto tarybos pirmininko-prezidento. Šion vietcn respublikonai stato dabartinį valstijos seimelio narį Paul A. Fino, italų kilmės žmogų, norėdami laimėti savo sąrašui italą. Kadangi Niujorko mieste italų labai daug, tai respublikonai tikisi juos pasigauti ant savo meškerės. Miesto iždo kontrolieriaus vieton respublikonai pasirinko tūlą mažai viešai girdėtą John J. Gilhooley.

Prieš kiek laiko buvo daug kalbėta apie respublikonų susitarimą su Liberalų partija dėl koalicinio sąrašo. Atrodo, kad iš tų pastangų niekas neišėjo. Liberalai, kaip žinia, iki šiol eidavo išvien su demokratais.

Bet kaip gi su tais demokratais? Jų rankose dabartinė valdžia. Jų vadas Robert Wagneris sėdi miesto majcro vietoje. Šiuos žodžius rašant, jis dar nėra pasisakęs, ką jis darys. Jo sveikata, kaip žinia, nėra pačiame geriausiame stovyje. Tačiau manoma, kad jis tikrai kandidatuos trečiam terminui.

Pasirodo, kad tarpe demokratų eina didžiulė kova dėl kitų sąraše vietų. Wagneris nebenori turėti savo sąraše dabartinį iždo kontrolierių poną Gercsą. Taipgi jis nori išmesti iš savo sąraše dabartinį miesto tarybos pirmininką poną Stark. Ypač, sakoma, Libealų partija griežtai priešinga tiems dviems politikieriams. Ji reikalauja,, kad nors vienas kandidatas būtų jos pakraipų žmogus.

Žinoma, Niujorko miesto darbo žmonėms rūpi, kad į miesto valdžią nepatektų reakciniai sutvėrimai. Dar nežinia, ką su tais rinkimais darys mažosios partijos — Komunistų partija ir Socialistų partija. Paprastai, jos statydavo savo kandidatus. Bet šiemet padėtis mažosioms partijoms nėra labai palanki. Jos turės rimtai apsispręsti su savo taktika šiuose rinkimuose. Akiregyje Aukščiausiojo teismo potvarkių ir nutarimų, ypač bus sunku Komunistų partijai savo vardu dalyvauti miesto valdžios rinkimuose. *Rep.*

Respublikonų partijos vadai labai pasitenkinę, kad į New Yorko majoro vietą sutiko kandidatuoti New Yorko valstijos generalinis prokuroras Louis J. Lefkowitz.

Žulikai pardavė 3,000 bilietų

Wilson Line laivų kompanijos laivas "Hudson Belle" ruošėsi plaukti Hudson upe link Bear Mountain. Ekskursija buvo ruošta "Tėvų dienos" proga.

Kompanija pardavė 3,000 bilietų po $3 suaugusiems ir po $1.50 vaikams. Bet žulikai pasigamino tokių pat falsifikuotų bilietų ir pardavė dar apie 3,000 bilietų.

Kada atėjo laikas laivui išplaukti, tai susirinko apie 5,000 žmonių ir pradėjo grūstis į laivą. Susigrūdusi minia vos laivo neapvertė. Buvo pašaukta 150 policininkų. Riaušėse sužeista apie 100 žmonių C. Barbourui sulaužė kojį. Kelios moterys apalpo.

Kalifornikė viešnia

Losangelietė Ona Pukienė išvyko į Lietuvą. Kadangi turistų išvykimas trim dienom buvo sulaikytas, tai Onutė, atvykusi šeštadienį, turėjo keletą dienų pagyventi Niujorke. Ji buvo apsistojusi pas draugus Juškus; su Jonu pasivažinėjo po didmiestį, daug ką pamatė.

Ji buvo užėjusi ir į "Laisvės" redakciją. Išsitraukusi iš piniginės penkinę, sako:

—Tai bus nors nedidelė dovanėlė "Laisvei".

—O gal geriau būtų, jei pasilaikytumėte ją kelionei; kai grįšite iš Lietuvos, tuomet, jei atliks, padovanosite, — tariau.

—Ne, — ji atsako, — aš noriu ją jums palikti.

Abudu draugai Pukiai — ilgamečiai veikėjai mūsų organizacijose. Onutė kadaise yra gyvenusi Brooklyne, o paskui, kai išvyko į saulėtąją Kaliforniją, tai ir išvyko; ten abudu Pukiai ir tebegyvena.

—Iš kur kilusi iš Lietuvos?—klausiu viešnią - keleivę.

—Iš Vabalninko.

—Turtingas ten kraštas?

—Mažai aš jo tuomet mačiau; dabar žadu pamatyti, — atsako draugė Pukienė. — Ar jūs žinote, kad man turbūt teks pamatyti dar tą pačią triobą, kurioje gimiau? Tik ji, man rašė, jau neturi šiaudinio stogo, jau miestietiškai apdengta, gerai atremontuota.

—Ar sustosite pas mus, kai grįšite iš Lietuvos?

—Nežinau, — atsako ji. —Gal ne! Norėsiu greit lėkti į savo miestą, į Los Angeles.

Ši turistų grupė, atrodo, grįš į JAV kada nors apie liepos mėnesio vidurį.

Ns.

Po miestą pasidairius

Majoras Wagneris pareiškė, kad rudenį jis kandidatuos trečiam terminui į miesto majoro vietą.

Francūzai Hambleriai nuo 1928 metų susitaupė $10,000 ir dabar vyko į Francūziją. Važiuodami taksiu išmetė krepšį su tais pinigais. Taksio vairuotojas John Tergis rado, grąžino jiems ir gavo $300 radybų.

1960 metais per New Yorko uostą buvo įgabenta 41,214,200 tonų įvairiausių prekių.

Sekmad., birželio 18 d., Randalls saloje, įvyko puertorikiečių festivalis. Dalyvavo apie 60,000 žmonių.

Didžiulis mitingas Eichmano aukoms pagerbti

Pagerbimui žmonių, kurie buvo nužudyti dabar Izraelyje teisiamo Eichmano "pasidarbavimu", yra šaukiamas didžiulis masinis mitingas. Jis įvyks birželio 29 d. Woodstock Hotelyje (127 W. 43rd St., Manhattane, palei Times Sq.)

Pradžia 7:30 val. vak.

Masiniame mitinge dalyvaus:

Ukrainiečiai
Graikai
Lenkai
Rusai
Vengrai
Čekai
Žydai
Vokiečiai
Lietuviai
Jugoslavai

Estai ir kitų tautinių grupių žmonės.

Bus įdomi programa. Salė apvėsinta, tai net jeigu ir karščiai siautėtų, bus vėsu.

Įžanga nemokama.

Kviečiami visi dalyvauti.

Mitingą šaukia

Memorial Committee of Eichmann's Victims

Tai ir išleidom-išlydėjom

Trečiadienio vakaras bus ilgai atmintinas daugeliui lietuvių. Jie beveik užpildė visą didžiulę Idlewild orlaukyje laukiamąją salę. Mat, išlydėjome į Tarybų Lietuvą skaitlingą Amerikos lietuvių grupę — dugiau kaip trisdešimt žmonių beveik iš visų Amerikos kampų. Kadangi ypač brūklyniečiai turi daug čia pat draugų ir pažįstamų, tai ir išlydėti juos ir palinkėti jiems laimingos ilgos kelionės į senąją tėvynę susirinko daug.

Tik oras pasitaikė labai prastas — šaltas ir lietingas. Bet tiek iškeliaujančiųjų, tiek juos išlydinčiųjų ūpas buvo pakilęs, smagus, draugiškas. Įspūdis buvo ilgai nepamirštamas.

Neapsiriksiu pasakęs, jog pati linksmiausia visoje šioje grupėje, man atrodo, buvo mūsų mieloji Neliutė Ventienė, kuri su savimi į Lietuvą vežasi savo abudu gabius ir apsukrius sūnelius — Poviluką ir Konraduką. Mat, Lietuvoje ji turi daug pažįstamų, daug saviškių, kurie, ji žino, laukia ją pasitikti, su ja pasikalbėti, pasidalinti įspūdžiais.

Teko pasikalbėti ir atsisveikinti su visa eile keliauninkų. Visiems jiems rūpi turėti gerą kelionę. Visi jie išsiilgusiai nori pamatyti savo senąją tėvynę, kurią jie paliko prieš keletą desėtkų metų. Kiekvienas jų Lietuvoje tebeturi tai brolį, tai seserį, tai kitą kurį artimą giminę.

Dabar tik lauksime juos visus laimingai sugrįžtant. O jie sugriš apie vidurį liepos mėnesio. Galimas daiktas, kad ne su visais jais teks asmeniškai susitikti, kai jie sugrįš, bet leiskite dar kartą visiems ir kiekvienam jų palinkėti laimingiausios kelionės į ten ir atgal. **Rep.**

LLD 1 kuopos žinios

Praeitą penktadienį Literatūros Draugijos 1-osios kuopos įvyko mitingas. Jis pasitaikė išvakarėse rengiamų išleistuvių ekskursantams, vykstantiems į Lietuvą, tai tūli kuopos nariai taupė laiką išleistuvėms, susirinkimą praleido.

Labai gerai išvažiuojantiems palinkėti laimės, bet narių susirinkimo irgi nereikėjo praleisti. Kodėl mes neesame kaip L. Prūseika? Jis savo kuopos narių susirinkimų beveik niekada neapleisdavęs..., sako S. J. Jokubka. Verta iš jo pasimokyti.

Valdybos ir komisijų raportai išklausyti ir priimti. Kuopa jau paaugo trimis naujais nariais. Gera pradžia. Vasarą piknikuose ir kitose išvykose yra proga susitikti rečiau matomus asmenis. Reikia jiems priminti mūsų LLD reikalus. Jų tarpe atsiras ir tie, kurie noriai taps mūsų nariais. Karšta ar šalta, dirbkime, tai bus ir vaisių.

Seni nariai irgi veik visi metines atsiteisę. Rekordinis įvykis, kad per pirmą pusmetį atlikta.

Atstovas kuopų bendrų parengimų reikalais sakė, jog pasitarimo dar neturėjęs, nes kitos kuopos dar nespėję išrinkti šiam reikalui atstovų. Artimoje ateityje bus to darbo imtasi.

Pikniką numatoma turėti rugpiūčio 27d. Laikas patogus, jau vasaros karščiai ir atostogų sezonas bus praėjęs. Dėl vėlesnių žinių tėmykite spaudą.

Kuopos susirinkimų liepos ir rugpiūčio mėnesiais nebus. Reikalui esant, valdyba sušauks. **Vienas Jūsų**

Lenkiją įsteigė New Yorke savo lėktuvų biurą ir jos lėktuvai tuojau pradės skrajoti tarp Varšuvos ir New Yorko. LOT — Polskie Line Lotnicze biuras randasi 11 W. 42nd St., Manhattane.

VYRISKI DRABUŽIAI

Nauji ir biski dėvėti paltai, batai, ir kiti drabužiai. Pačiam dėvėti arba siųsti už marių. Prieinamos kainos. Pertaisymai veltui.

LUTA CLOTHING
1556 St. Nicholas Ave. (187-188)
NYC., IRT 191st.

F. Zavis susirgo

Frank Zavis, atvykęs iš Bethlehem, Pa., atlankyti saviškius ir draugus, staiga sunkiai susirgo. Tapo nubabentas į Queens General Hospital, Jamaica, N. Y. Šiuos žodžius rašant radosi 5th Floor Ward. Jo duktė sako, jog gydytojai rekomenduoja operaciją.

Zavis sekmadienį dalyvavo piknike, susitiko su savo draugais ir pažįstamais. Gi pirmadienį — jau ligoninėje. Ten taip netikėtai atsidūręs Zavis labai įvertintų lankytojus.

Pažangūs rusai jau sukėlė $33,000 palaikymui savo dienraščio "Russky Golos".

PRANEŠIMAI

PITTSBURGH, PA.

LLD 87 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, Birželio-June 25 d., 2-rą valandą popiet, 1024 Beaver Ave., Pittsburgh N. S.

Visi nariai malonėkite dalyvauti ir atsiveskite naują narių. Bus išduota atskaita iš atsibuvusio išleistuvių vakaro, kuris įvyko birželio 11 d.

Frank Imbras, sekr.

OZONE PARK, N. Y.

Lietuvių Kooperatyvės Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks pirmadienį, birželio 26 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke. Visi direktoriai kviečiami dalyvauti.

Valdyba (50-51)

PHILADELPHIA, PA.

Kas manote važiuoti pas Bekampius į Avalon, N. J., liepos 2 d., į jūrą pasimaudyti ir pasilinksminti gražioje vietoje, tai žinokite, kaip iš Philadelphijos eina busai: iš ryto 7-tą, 8-tą, 10:30; popiet—12:30. Pasirinkite kuriuo laiku jums geriau ir važoiukite.

Gerai įsitėmykite antrašą: 147 13th St., Avalon, N. J.

J. Puodis (49-50)

WORCESTER, MASS.

Pranešimas ir Pakvietimas

Liepos 4 d. JAV nepriklausomybės šventei bus didelis piknikas garžiajame Olympia parke, 68 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass. Jono Dirvelio orkestras groš šokiams visą popietę. Kviečiame visus dalyvauti.

L. S. ir D. Draugijos Komitetas
D. G. Jusius
(49-52)

WORCESTER, MASS.

Sekmadienį, birželio (June) 25 d., Olympia Parke įvyks Strawberry Festivalio Pietūs. Tai yra LDS moterų komiteto rengiami žemuogių vaišių pietūs.

Šis pokylis teiks įvairių pasilinksminimų visiems, visai dienai. Jis bus ištisą dieną atvirame vasaros ore. Šeimininkėms suteiks vakacijų, nes nereikės namie gaminti valgių. Pietūs bus duodami 1-mą valandą dieną.

Kviečiame visus atsilankyti linksmam dienos praleidimui Olympia Parke. Apart vaišių dar gal bus kai kas svečių palinksminimui.

Rengėjos (48-49)

Busai į "Laisvės" Pikniką Liepos-July 2, Montello

Tuojau užsisakykite vietą buse važiavimui į "Laisvės" pikniką

BUSAI PASAMDYTI ŠIOSE VIETOSE:

So. Boston, Mass.

Busas išeis nuo 318 Broadway 12 val. dieną
Tikietas į abi pusi $1.50 asmeniui

Prašome iš anksto užsisakyti buse vietą pas komisijos narius: M. Paurienę, L. Zelsoną, A. Dambrauską, J. Rainardą.

Nashua, N. H.

Busas išeis nuo Lietuvių Klubo, 36 High St., 10:45 val. ryto. Prašome iš anksto užsisakyti buse vietą pas Mike Žiedelį, tel. 33865, arba pas J. Egerį, tel. 22204.
Kelionė į abi pusi $2.50 asmeniui.

Tas pats busas iš Lowellio išeis nuo senojo pašto namo, Appleton St., 11 valandą ryto.
Kelionės kaina ta pati.

Piknikas Bus Ramova Parke
Claremont Ave., Montello, Mass.